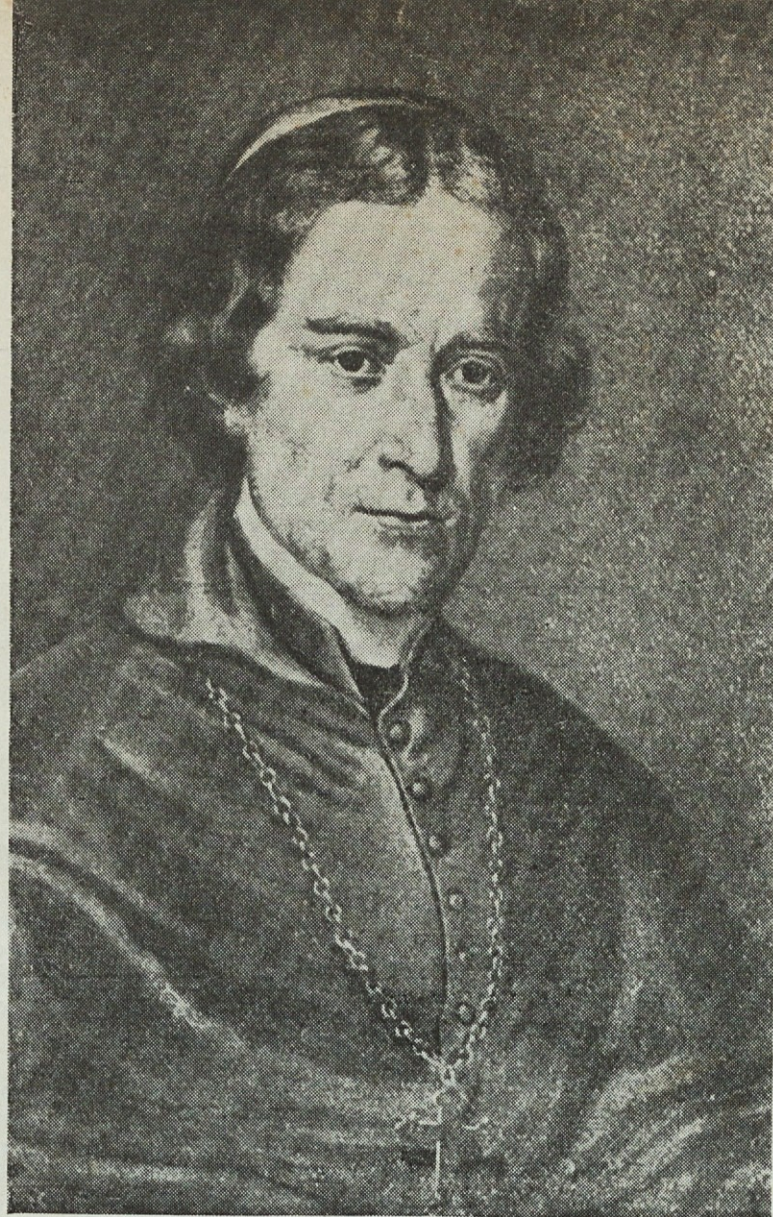

K
A
T
O
L
I
Š
K
I

M
I
S
I
J
O
N
I

Z BARAGOM NA ČELU OBNAVLJAMO "KATOLIŠKE MISIJE"

LAS MISIONES CATOLICAS

IZ VSEBINE: Po uvodnih besedah "Misijonskim prijateljem" objavljamo v tej prvi številki zanimiv sestavek iz še ne tiskanega obsežnega misijonskega dela "Ljubimo Cerkev": "Misli sem kakor otrok". Nato prikažemo bralcem vrsto novih slovenskih misijonarjev, ki so resnično dragoceni "Begunski sadovi". Še posebej je predstavljen najnovejši sad — "Dr. Janež Janez, prvi slovenski misijonski zdravnik". Eden novih misijonarjev g. Prebil Andrej CM nato opisuje svoja doživetja: "Na potovanju z msgr. Kerecem", g. Karel Wolbang CM pa svoje obiske po svetih krajih Palestine na poti "Do cilia". Priča vstajenja svobodne Indije g. Pavel Bernik S. S. pa nam v članku "Neodvisna Indija" podaja svoje vtise in misli na dan proglasitve. Slede pisma raznih misijonarjev: "Misijonari pišejo". Nato urednik vabi misijonske prijatelje, kaj se vključijo v "Misijonsko sodelništvo slovenskih lazaristov". Končno "Katol. misijoni" v članku "In Baraga..." opozore izseljence, naj ne pozabijo na priprošnjo tega našega svetniškega misijonarja.

XXII. LETNIK, 1-2

MAJ - JUNIJ 1948.

D. 42321
+

MISIJONSKIM

A LOS AMIGOS DE LAS MISIONES

1.

“Los espíritus misional y cristiano son uno. Catolicidad es la característica de la verdadera Iglesia de Jesucristo. Nadie es realmente entregado a la Iglesia quien no aspira colaborar en la realización del Reino de Dios en el universo mundo.”

Estas palabras dirigió su Santidad Papa Pío XII el año pasado con motivo del trecentenario de la muerte mártir de los tres misioneros santos de Canadá, uno sacerdote, dos laicos.

Entre buenos católicos ya no puede haber duda acerca de la importancia y necesidad de la acción misional. No menos vale eso para los eslovenos, que hemos experimentado tan crudamente los horrores que trae el reinado de satanas para el individuo y para el pueblo.

De la misma manera como no resulta lo mismo para la humanidad y para nuestro pueblo si en Europa se salva la civilización cristiana o si se impone la ideología atea materialista del comunismo, así tampoco puede quedarse indiferente ni el mundo ni los eslovenos si en China, India, en el mundo mahometano y Africa prevalece el espíritu cristiano o comunista.

El comunismo y otras fuerzas malignas se empeñan para imponerse en todos los frentes de la humanidad. Es necesario que de la misma manera le hacen frente en todo el mundo todas las fuerzas apuestas unidas en primer lugar el catolicismo pues es él que solo conservó la plenitud de Cristo.

“Abrir paso a la Verdad, al Cristo y su Iglesia es lo que se llama — Misiones.

Por eso trabajar por los misiones para el católico, además de cumplir el encargo de Jesucristo: “id y enseñad a todas las gentes”, es también defensa obligatoria de la humanidad y autodefensa del catolicismo, del pueblo y del individuo.

Quien no comprende de eso, le falta el sentir católico y es mal católico. El Papa Pío XII, en la oportunidad arriba

“Misionerski duh in krščanski duh sta eno. Katolištvo je bistvena poteza prave Cerkve. Nisi resnično vdan in predan pravi Cerkvi, če je ne skušaš razširiti, zasaditi in razviti po vsem obliču zemlje”.

To so besede papeža Pija XII, ki jih je izgovoril lansko leto ob priliki tristoletnice mučeniške smrti treh svetniških severcameriških misijonarjev, od katerih sta bila dva laika, eden duhovnik.

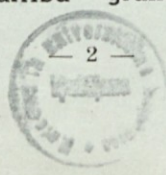
O važnosti in potrebnosti misijonske akcije danes med pravimi katoličani ne more in ne sme biti več dvomov in pomislekov. Zlasti ne med slovenskimi katoličani. Dovolj bridko smo doživeli resnico, kako usodno je za narod in posemeznika, ako se v svetu razširja satanovo kraljestvo namesto Kristusovega.

Kakor za vse človeštvo in tudi za

mencionada, para inculcar a los laicos el deber y la necesidad misional, subrayó el espíritu que guiaba a los dos misioneros laicos, cuyo trecentenario del martirio celebraba. “La Fe les era demasiado sagrada como para no arder de deseo por trasmitirla a otros. Su sentir católico sería incompleto si no se sentirían obligados con todo el mundo. En lo más profundo de su alma comprobaron que el espíritu misional no es algo superfluo, impuesto por Dios sólo a algunas almas elegidas.”

Así es. Cada católico debe sentir misionalmente y actuar para los misiones. Procediendo así trabaja en la salvación del mundo, de su pueblo y de su alma. Hasta que los católicos no llegemos a convencernos de ello y de ponernos en acción correspondiente, no se puede hablar de la salvación de la humanidad, de la mejora de condiciones sociales y de tiempos mejores.

Las Misiones Católicas, que cumplían durante veinte años la tarea de inculcar a los eslovenos en la patria su deber misional, emprenderán, renovados en la Argentina, la misma misión también en las nuevas condiciones entre los inmigrantes.

PD 251/1972

PRIJATELJEM

naš narod ni vseeno, ali se v Evropi še obdrži krščanska kultura ali pa namesto nje zavlada v njej komunistično materialistična ideologija, tako tudi ni vseeno za svet in slovenstvo, ali na Kitajskem, v Indiji, mohamedanskem bloku, v Afriki, itd, prevlada krščanska ali komunistični vpliv.

Komunizem in druge zle sile si prizadevajo prodreti na vseh frontah človeštva; po robu se jim morajo postaviti prav tako po vsem svetu njemu nasprotno, proti komunistične sile, zlasti katolištvo, ker le ono edino hrani polnost Kristusa. S silo komunizma v svet prodirajoče zmote in zablode brezbožnega materializma ter njih zle posledice more zaustaviti, premagati in odpraviti ter nadomestiti le z vso silo katolicizma v svet prodirajoča Kristusova resnica, lepota in dobrota s svojimi blagodejnimi sadovi ljubezni, pravice in miru.

Prodiranje katoliške resnice, Kristusa in njegove Cerkve po vsem svetu—je pa misijonstvo.

Zato je misijonstvo za katoliške narode in posameznike ne le izpolnjevanje Jezusove zapovedi; Pojdite in učite vse narode, ampak tudi nujna obramba človeštva in samoobramba katolištva, naroda, posameznika.

Kdor tega ne razume, ne čuti katoliško in naj ve, da je slab katoličan. Papež Pij XII je ob zgoraj omenjeni priliki krepko povdaril zlasti vsem katoliškim laikom v vednost in opomin, namreč, da je bila tema dvema laikoma—misijonarjema, katerih mučeništva tristoletnico je proslavljal, "sveta vera predragocena, da je ne bi hrepenela posredovati tudi drugim; njuno katoliko čutenje bi bilo pomanjkljivo, če se ne bi zavedala svoje dolžnosti napram vsemu človeštvu; dobro sta vedela, da misijonski duh ni kaka odvišna dolžnost, ki bi jo Bog morda naložil le nekaterim izbranim dušam".

Da, vsak katoličan bi moral misijonsko čutiti, pa tudi sodelovati. S tem bi sodeloval pri reševanju sveta, svojega lastnega naroda in samega sebe.

Dekler se katoličani tega ne bodo v

večji meri zavedali in se v tem smislu tudi udejstvovali, tako dolgo ni govora o rešitvi človeštva, o izboljšanju časov, o lepši bodočnosti.

2.

Slovenski narod so na to katoliško dolžnost že nad 20 let opozarjali "Katoliški misijoni", ki so se porodili po prvi svetovni vojni leta 1923 in se lepo razvijali do druge svetovne vojne, ko so od nemškega Gestapa doživeli prvi nevarni udarec z uničenjem Misijonišča Groblje, kjer so se urejali, tiskali in izdajali. A že čez nekaj mesecev so si opomogli in v Ljubljani doživeli še tri celotne letnike, med njimi dvajsetega. Po prihodu Nemcev tudi v Ljubljano pa so nekaj mesecev pred zgodovinskim majem 1945 ponovno prenehali izhajati. V begunstvu so najprej doživeli zasilno radcmestilo v ciklostilno razmnoženih "Begunskih Katoliških misijonih", katerih je v Rimu izšlo 9 števil s kakimi 250 stranmi velike oblike. Skromni po zunanosti in maloštevilni po nakladi, a krepki po vsebini so vzdrževali med begunci misijonsko misel, bili v cporo misijonskim organizacijam, zlasti Družbi za širjenje vere in Begunski Misijonski dijaški zvezi, pred vsem pa so budili in tudi že rodili misijonske poklice, od katerih je mnogo iz begunstva tudi že stopilo na misijonsko pot in doseglo svoj misijonski cilj.

Slovenski protikomunistični begunci s prihodom na cilj svojega begunstva: v svobodne ameriške dežele, zlasti Argentino, postajamo slovenski izseljenci z vedno bolj urejenim, normaliziranim življenjem, prilagojenim novim življenjskim prilikam, v katerih želimo obnoviti in celo obogatiti vse naše vrednote, kulturne, socialne, narodne in verske. Med posebno cvetoče slovenske verske vrednote moramo prištevati našo misijorsko akcijo, katero moramo tudi tu gojiti, jo razviti, in to zlasti potom velsile—tiska, "Katoliških misijonov".

Zato "Katoliški misijoni" stopajo s to prvo številko pred vse slovenske vseljence: one, ki so vseljenci že leta in leta, one, ki so se prav kar vselili, in one, ki

Mislil sem kakor otrok,

IZ NEIZDANEGA DELA FRANCA SODJA C. M.:

Kaj ni res, da je misijonsko delo nekaj svetega? Vsakdo, ki ima količkaj vere, bo priznal še več: Misijonsko delo je najidealnejšo, in treba je imeti posebno mero požrtvovalnosti in ljubezni do Kristusa, če hočeš postati misijonar.

Kako smo strmeli otroci, ko nam je govoril mlad pater, ki je odhajal v misijone. Brada mu je komaj dobro pogrnala in v belem t'arju je bil, govoril pa tako, da smo kar požirali. Na koncu pa tudi ni bil menda nihče brez solznih oči. Ko je razširil roke, da bi razodel svojo ljubezen do poganskih duš, se nam je zdelo, da z njim vred plavamo v ožrčje Afrike. V mladih dušah se je vzbudil misijonski poklic. Še čez dolga leta smo se spominjali tega večera. Misijonar nam kar ni mogel iz spomina. Nismo več vedeli, kje je, kaj dela, vedeli smo pa, da je bil tako svet in goreč mož, da mu ne sežemo do pasu.

In čim bolj smo odraščali, tem bolj smo se čudili. Že prešerni višješolci, ki imajo pravico povedati svoje mnenje, smo pa sodili takole: Čudno, toliko je dela v katoliški Cerkvi, toliko dela tudi pri nas, pa gredo najboljši ljudje v misijone. Mar bi ostali tu in spreobračali nove pogane. Ne, pa že mora tako biti. Tudi ljubezen do Boga ima svoje vrste športnike. Če so se odločili, da si zaslužijo nebesa s posebnim trpljenjem, kakršnega prenašajo misijonarji, pa naj gredo. Mi ne bomo šli za njimi. Vse preveč po izrednem in čudaškem "diši" misijonska stvar.

Kako smo prišli do tega sklepa? Čisto preprosto. Svoje predstave o misijonskem delu, smo otroci dobili seveda po otroško. To je bilo prav. Saj otroku ne moreš razlagati kakih učenih stvari. A zgodilo se je, da smo odraščali, v vseh

stvareh smo počasi izgubljali otroške misli in začeli misliti kot odrasli, le v eni stvari ne: o misijonih in misijonstvu smo mislili kakor otroci. In ker smo že vrgli od sebe vse otroške misli in predstave, smo vrgli še misijonsko. Tako smo postali fantje in močje, ne da bi se zavedali, da smo v drugih stvareh zamenjali otroške misli in sodbe z mislimi in sodbami moža, v misijonski stvari pa misno v nadmestilo za otroške misli dobili ničesar, in tako se je moralo zgoditi, da nam je misijonstvo postalo in ostalo sicer sveta stvar, a tako nekaj izrednega in posebnega, da za navadnega kristjana ni.

Kaj se ne zdi, da se je tako zgodilo s premnogimi? Misijonskega imena se še vedno drže čudovite predstave o deželah, ki so čisto drugačne kot naši kraji. Duh poroma tja v Indijo, prepolno naravnih krasot. Pragozdovi, kjer kar mrgoli zlatih ptičic, ki se spreletavajo med bujnim cvetjem, vsakovrstne opice se pozibavajo na ogromnih drevesih, strašne kače se potuhnjeno zvijajo med grmovjem in iz gošče preže krvoločni tigri. Tam na kraju pragozda stoji borna vasica in sredi vasice misijonarjeva kočica s cerkvijo. Ljudje so preprosti, nevedni, in kadar pride mednje misijonar, ga strme gledajo kot prikazen iz drugega sveta. Čudijo se njegovemu lepemu obrazu, njegovi dolgi bradi. Nad njimi pa sije toplo sonce. Da, Indija, prava Indija Koromandija!

In Afrika, Oceanija, Kitajska! Divji redovi žive tam. Ljudožrci preže na svoje žrtve. Ni potov, ni železnic, prava narava je in v njej žive sinovi na-

---

kot begunci na vselitev v svobodne ameriške dežele še čakajo.

Vsebina obnovenih "Katoliških misijonov" bo kot nekdanj: skušali bodo podajati najodobnejšo misijonsko misel, prikazovati stanje in razvoj svetovne misijonske akcije, poročali bodo o življenju in delu slovenskih misijonarjev na misijonskem polju, prinašali vesti iz

slovenskega misijonskega zaledja, dajali bodo pobude organizirani in neorganizirani vsestranski misijonski akciji, zlasti pa budili misijonske poklice, kajti "žrtv je velika, delavcev pa malo"...

Celoletna naročnina za leto 1948, v katerem bo, kot je predvideno, izšlo osem števil v štirih zvezkih v skupnem obsegu kakih 200 strani, je 10 pesov, dočim

sodil kakor otrok (1 Kor 13,11)

“LJUBIMO CERKEV”, 1. DEL: POSLANSTVO CERKVE.

rave, brez vednosti, brez omike, celo brez obleke. Strašne so te dežele divjih ljudi, kjer straše Levi in vsemogoča zverjad, kjer visi življenje vsakega tujca na niti. Pa vendar, nekaj skrivnostno privlačnega imajo na sebi te bajne dežele. Morda zato izvajajo tega ali onega, da gre tja. In mi mu nadenemo ime misijonar.

Kako je vse to čudovito! Koga bi se ne polastila želja, da bi vsaj pogledal v to bajno deželo? Toda, kako je vse to pravljično, res pesem o deželi, “kjer bonbončki visijo raz veje”!

A resničnost misijonskih dežel je le vse preveč drugačna, da bi jo mogli slikati s takimi predstavami. In vsi taki otroški pojmi morajo izginiti, če nočemo biti krivični do narodov, ki bivajo tam, in do misijonarjev, ki grede tja.

Današnji misijonski svet je vse drugačen!

Misijonska dežela je Japonska. Danes se veliko piše o njej, a ne kot o bajni deželi, ampak kot o deželi, ki s svojo civilizacijo, s svojo visoko razvito tehniko dela preglavice največjim, najmočnejšim deželam. Nič bajnega v pravljičnem smislu. Skoraj ni Japonca, ki bi ne znal brati in pisati. V glavnem mestu Tokiu s 6 milijoni prebivalcev je kar 20 univerz. Po vseh mestih velikanške tovarne, organizacije vseh vrst, gospodarsko življenje razvito kot v Evropi, izobraženstva toliko, da ogromne množice ne morejo dobiti službe. V tem čisto modernem svetu so misijonarji kot brez moči. Spreobrnjenj skoraj ni. Peščica katoličanov ne pomeni nič, vrhu tega se bore katoliške ustanove z go-

spodarskimi težavami. To je Japonska!

Sosednja Kitajska si nikdar ni dovolila reči, da je na nižji stopnji omike kot drugi narodi. Nasprotno, ponosni so na svojo 4000 let staro omiko. Ponosni so na svoj rod, na svojega Konfuceja in ne nazadnje na svojo vojsko. Prometne zveze niso tako dobre kot v Japonski, ni še toliko šol kot jih ima Japonska, a že pred 20 leti je imela Kitajska 125 univerz oziroma visokošolskih zavodov. Medtem ko pred 40 leti ni bilo v Kitajski niti pol milijona dijakov, jih je bilo že pred 20 leti blizu 7 milijonov. In koliko jih je danes? Ničesar nimamo, česar bi ne imeli Kitajci. Kaj pa preprosti ljudje? Da, preproste so kitajske mamice, toda menda nič bolj kot naše. Morda se še odlikujejo v tem, da se v polni meri zavedajo svoje materinske dolžnosti in se znajo žrtvovati.

Indija ima veliko nekrščanskega v sebi. Velike množice Indijcev so zaradi starega ustroja kast brezpravne. A kaste se rušijo. Svoboda prihaja v deželo in prvi jo zahtevajo najbolj zapostavljeni parijci. Indijski dijaki ne hodijo študirat samo v Evropo, marveč imajo tudi doma številne univerze. Imajo svojo starodavno umetnost, svojo visoko filozofijo, svoje učenjake, svoje voditelje. Njihova narodna zavest se tako prebujala, da si je neki misijonar upal zapisati: “Bojim se, da bomo morali v dvajsetih letih zapustiti Indijo!” Indijci hočejo biti sami gospodarji v svoji zemlji.

Kaj pa Afrika? Tu je vendar še popolna divjina. Pričnimo na severu. V Kairi imajo muslimani častljivo univerzo z več kot 10.000 študenti. In druga Afrika? Marsičesa še nima, a že je v

bo stala posamezna dvojna številka 2 pesa. Zavedamo se, da je naročnina razmeroma visoka, toda ker ne moremo upati na visoko naklado, ampak le na zaenkrat omejeno, malo število naročnikov, smo morali naročnino določiti v tej višini, če smo hoteli misijonskim prijateljem z obnovljenimi “Katoliškimi misijoni” ustreči.

Vabimo torej vse, da se na “Katoliške misijone” naroče, jih v svojem okolju širijo in s tem pri širjenju Cerkve sodelujejo.

Veliki Misijonar Kristus Gospod pa raj na naša skupna prizadevanja razlije svoj blagoslov.

Uredništvo in uprava
“Katoliških misijonov”

zaprodn Afriki protestantska univerza, že po vsej Afriki tehnične šole, že se ustanavljajo srednje šole tudi za zamorce. Že se grade prometne zveze. Tudi Afrika se prebuja, četudi zadnja. Skoraj pride čas, ko bo očitek manjvrednosti krivičen.

V Ameriko nam ni treba hoditi. V Oceaniji je položaj podoben kot v Afriki. Na Filipinih, ki so že skoraj v celoti katoliška dežela, stoji v glavnem mestu Manili največja katoliška univerza na svetu.

Ali naj še nadaljujemo z naštevanjem? Leto za letom se dvigajo novi znanstveni zavodi, nove prometne zveze. Avtomobili drve po velicestih misijon-skih dežel, železnice prevažajo tovore. Zrakoplovi režajo zrak nad Afriko in Kitajsko. Dnevniki in mesečniki proplavljajo dežele, knjige se tiskajo in bero tu v velikanskih nakladah, drugod v manjšem številu, tovarne bruhajo iz sebe najraznovrstnejše blago in ga vsiljujejo tudi Evropi. Povsod se oživlja narodna zavest, povsod klic po svobodi, povsod organizacije osvobodilnega gibanja, povsod težnja po samostojnosti in še celo po osvajanju drugega sveta. To je misijonski svet. To je tista bajna dežela, o kateri imamo morda sto let zastarele pesnje in si jo slikamo vse preveč pesniško nerisnično.

Zato je vsako podcenjevanje narodov iz misijon-skih dežel krivično in zanje žaljivo. Zato je pred leti izdala Propaganda odlok, naj se ne piše o teh narodih nič, kar bi jih smešilo, ali bi bilo zanje žaljivo. S tem ni hotela reči, da so se že vsi dvignili na stopnjo omike, ki bi bila naši enaka; ve, da so še rodovi, ki žive kot sinovi narave, a prav tako dobro ji je znano, da je večina visoko kulturna in da se drugi, morda še nekoliko zaostali, že dvigajo in v naglici izenačujejo z nami.

Če pa gledamo z verskega stališča, seveda ne moremo delati razlik med narodi, kajti vsi so poklicani, da postanejo otroci božji.

Kakor imamo pogosto neapačne predstave o misijon-skih deželah in ljudeh, ki v njih prebivajo, tako imamo tudi nepravilne pojme o delu naših misijonarjev. Zato se še dobe ljudje, ki imajo vse one, ki gredo v misijone, za sanjače in morda še za pustolovce.

Tja v dežele pragozdov, bujnega cve-

tja, prečudnih živali in večne pomladi zahajajo ti ljudje zato, da bi zadostili svoji želji po dogodkih, da bi videli vsa čuda, o katerih so brali v starih potopisih. No, ni jim samo za to, tudi evangelij hočejo oznanjati. Naselijo se v bor-ni kočici med divjaki in od tod hodijo od vasi do vasi z zvončkom in križem v roki in govore tako lepo, tako čudovito, da vse drvi za njimi. Ne razumejo ga še dobro, a vse prevzema njegov nastop. Kmalu se omehčajo in prosijo za krst. In tedaj omahuje misijonarjeva roka od dolgega krščevanja. Spet vzame popotno palico in gre v drug kraj in pridiga in krščuje. Ljudje so nepoučeni. Ne znajo brati ne pisati. Zato jih mra učiti tudi tega. Zgradi si še cerkvico, da lahko mašuje za krščene divjake. In v tem je vse njegovo misijon-sko delo. To so slike, ki se porajajo v glavah premnogih, pa naj so goreči za misijonsko delo ali ne.

Kako škodljive so take predstave! Škodljive za tiste, ki kakorkoli sodelujejo pri misijon-skem delu, ker vse premalo spoznajo resnično trpljenje, resnične težave in tudi neuspehe misijon-ske dela. Dvakrat škodljive pa so take predstave za tiste, ki si ob njih gojijo misijonski poklic. Kajti lahko se zgodi, da ga bodo izgubili, ko bodo razočarani nad vse drugačnim resničnim misijon-skim delom.

Misijonsko delo ni nikaka pozicija. S križem v roki oznanjati evangelij po vaseh je sicer lepo, a danes skoro povsod namogoče. S tem bi se misijonar le osmešil kot sanjač. Samo mislimo si, da bi začel kdo po Ljubljani na cestah in trgih nastopati na ta način. Radovednežev bi se že nabralo okrog njega, a vsi bi odšli z nasmeškom na ustih. Pametni ljudje bi ga pustili na miru. Isto bi dosegel misijonar, ki bi tako oznanjal evangelij na Japonskem ali kje drugod. Seveda pa s tem ni rečeno, da bi ne bile možne javne pridige tudi med poganskim poslušalstvom. Tudi tega se poslužujejo tu in tam, a ti javni nastopi so vse drugačnega značaja. Še celo pa ni to vse misijonsko delo.

V Tokiu, Pekingju, Šanghaju, Manili, Bombaju, Kalkuti in drugod so misijonarji, in sicer goreči in učeni misijonarji, ki morda leta in leta ne krstijo nobenega pogana. Vse njihovo delo je poučeva-

nje na univerzah, srednjih šolah in podobnih utsanovah. Nič pesniškega nima na sebi to življenje; iz dneva v dan se ponavlja isto naporno delo brez vidnih uspehov. Koliko ljubše bi jim bilo hoditi od vasi do vasi in pridigati, a priklenjeni so k svojim knjigam in učenjem. A zavedajo se, kolikega pomena je to njihovo delo. Če ne pridobe izobraženstva, ne bodo dosti opravili. Vedo, da so katoliške šole ena najpotrebnejših ustanov. Zato se ne plašijo naporov, ko ustanavljajo šolske zavode, niti ne, ko morajo žrtvovati vse svoje življenje takemu na videz nemisijanskemu delu.

Spet drugi niti učijo ne. Še prilike nimajo, da bi sejali evangeljska zrna v mlade duše. Vse svoje moči posvečajo znanstvenemu delu v kakšni zvezdarni ali pišejo knjige, učene razprave, raziskujejo tamkajšnji jezik, starodavne knjige, vere narodov, med katêrimi delujejo. Na videz čisto nemisijansko delo, a vendar, kolike važnosti. Šele s tem znanstvenim delom si ponekod pridobijo ugled pri omikanih ljudeh.

In to še ni vse. So drugi, ki so neprestano v katoliških tiskarnah, izdajajo liste in knjige, tiskajo liturgične knjige za uporabo vernikom in misijonarjem. Kolikega pomena je tisk za misijansko delo. Le škoda, da še tako malo pomeni v primeri z ogromnimi nakladami poganskih in drugoverskih časopisov in knjižnih izdaj.

Najboljši misijonarji morajo biti morda leta in leta po vzgojnih zavodih in se vsi posvete vzgoji bodočih duhovnikov. Na videz nemisijansko, a najvažnejše misijansko delo.

Misijanske sestre in bratje so po večini kar vsi v takem delu, ki nima nič skupnega z onimi napačnimi predstavami. Ubijajo se v šolah, bolnicah, sirotiščih, vodijo najraznovrstnejše tečaje ali opravljajo potrebno telesno delo na misijonskih postajah. Pa vendar koliko pomagajo misijonarjem, koliko store s svojim požrtvovalnim in skritim delom za oznanjevanje evangelija.

In ne nazadnje so v misijonih tudi bogomiselni redovi, ki so vedno zaprti za samostanskimi zidovi in samo molijo za uspeh misijonskega dela. Morda se komu zdi nepotrebna stvar, a vendar kako važna misijonska ustanova

so! Vsak škof si želi v svojem ozemlju vsaj eno tako hišo molitve; saj ve, da on samo sadi in zaliva, Bog pa daje rast.

Kdo potem še vrši pravo misijansko delo? Večina misijonarjev duhovnikov je posvečena temu pravemu misijanskemu delu. A tudi to delo ni tako pesniško čarljivo, kot ga slikajo take napačne predstave. Kaj vse žrtvuje misijonar na Japonskem. Išče zveze, zbira otroke, vpliva od duše do duše, a kako pogosto se mu ne posreči sprebrniti več kot deset ljudi na leto ali niti toliko ne.

V krajih, kjer so sami muslimani, ni niti tolikega uspeha. Celoten trud je včasih kot zaman. Življenje poteka misijonarju v vsakdanjem delu: v poučevanju otrok, v pastirskem delu med katoličani, v borbi s sovražniki katoličizma, v skrbi za gmotni obstanek misijona, v iskanju zvez med pogani, v molitvi in trpljenju. In sad vsega: dve sprebrnjenji na leto. Okrog njega pa umirajo tisoči, ne da bi jih bila oblila krstna voda. A on ne more nič za to. Storil je vso svojo dolžnost. Šel bi, kako rad bi šel med ljudi in jim klical, naj se sprebrnejo; a ve, da bi si s takim nastopom nakopal smrtno sovraštvo in bi moral zapustiti deželo. In to bi bilo še slabše. Tako vsaj upa, da bodo zaradi teh žrtev in tihega pridobivanja naklonjenosti vsaj njegovi nasledniki imeli kak uspeh.

Seveda ni povsod tako. Marsikje so sprebrnenja mnogo številnejša. Tako na Kitajskem, v Indiji in med zamorci. Tuda tudi tam je misijonarjevo življenje vse prej kot odeto v pravljilčne barve pesniške domišljije. Navadno misijonarja vsega zaposli dušnopastirsko delo med sprebrnjenimi. To je prav tako kot pri nas, le da je navadno deležno še večjih razočaranj in združeno s hujšimi telesnimi in duševnimi naporji. Koliko truda je treba, preden misijonar prodre v skrivnosti jezika in običajev dotičnega naroda. In potem delo od jutra do večera, dan za dnem. Ker nam misijonarji navadno poročajo samo zanimivosti, ši morda mislimo, da je vse njihovo življenje polno sprebrnemb in počivljajočih dogodkov, a v resnici je dostikrat prav tako pusto in vsakdanje kot pri nas. Le da nam o

tem ne poročajo. Leta in leta, morda vse življenje ostanejo v istem kraju, ki morda nima niti nič privlačnega na sebi; in leto za letom isto delo, iste borbe, iste težave. Le od časa do časa spremeni enoličnost tega življenja veseli dan krščevarja ali žalostni dan katekole nesreče, ki pogosto obiskujejo misijon. Tako je misijonsko življenje. Če pa je stvar taka, moramo zavreči otroške misli in sodbe ter si napraviti druge, bolj pravilne.

Kaj nam pomaga, da nas vedno kličejo in priganjajo k misijonskemu delu, ko mi sami prav za prav ne vemo, za kaj gre, in se nam zdi vse tako strašno odmaknjeno, tako nekaj posebnega, da naše sodelovanje res ne more biti kaj drugega kot nateček naše gorečnosti, kot usmiljenje do duš, ki tavajo v temi poganstva.

Tako nenaravno stanje, da ima odrasel človek otroške misli, je lahko ugodno. Pomislimo samo na naše številne izobražence, ki nimajo vere, ki jih je učila in v njej vzgojila slovenska

mati. Razlogi, da so jo izgubili, so različni. A prav pogosto je krivda v tem, da so v vednosti vseh mogočih znanosti napredovali, postali so morda celo svetovno znani učenjaki, o vidi vseh ved pa so ohranili otroške pojme. Samo poslušajte jih, kako govore. Kazumljivo, da so potem tako otroško naivno vero zavrgli, saj pametnega moža res ni vredna.

Tako se lahko v celim rodu zgodi z misijonsko mislijo. Ker je odeta v otroške predstave, izgubi značaj resnosti in važnosti. Ostane le bolj neka prisrčna gorečnost, ki jo sicer občudujemo, ni nam pa do tega, da bi se sami kaj bolj vtikali v tako stvar.

Kakor hitro pa svoje otroške predstave zamenjamo z resnimi, zrelimi, resničnimi predstavami, postane stvar drugačna. In namen vseh naslednjih poglavij je, da bi spoznali misijonsko poslanstvo svete Cerkve v pravi, resnični luči, da bi enkrat za vselej "opustili, kar je bilo otroškega" (1 Kor 14,11).

BEGUNSKI SADOVI

V TREH LETIH BEGUNSTVA JE ŠLO V MISIJONE VSAJ 13 NOVIH MISIJONARJEV!

Slovenci smo žilav narod: prekopali smo se doslej skozi vse težave in nevarnosti za obstoj, ki so nas v zgodovini kar zapovrstjo zadevale. Prekopali se bomo tudi skozi današnjo narodno krizo.

Naša žilavost se vidi tudi v misijonski akciji. Ne vojna, ne okupacija, ne revolucija, ne begunstvo, ne imigracija ni mogla zamoriti misijonske misli in dejavnosti med nami. V domovini je danes sicer misijonsko življenje res le minimalno, tako kot vse drugo versko udejstvovanje, zato pa se misijonstvo krepko drži in lepe sadove rodi med nami izven domovine.

V tem članku želimo opozoriti na najbolj dragocene begunske misijonske sadove — nove misijonarje in misijonarke.

Dočim v petih, šestih letih druge svetovne vojne ni bilo mogoče nikomur iz domovine oditi na misijonsko polje, jih je pa v treh letih begunstva odšlo vsaj trinajst, za katere vemo; zdi se nam pa, da jih je odšlo še več, zlasti nekaj slovenskih salezijancev, a o tem nam žal doslej kaj več še ni znanega.

Če bi se druga svetovna vojna za Slovence končala drugače kot se je, to se pravi, če bi bila v domovini resnična svoboda in obnova, potem bi bilo seveda število novoodišlih misijonarjev po našem mnenju še veliko večje. Koliko se jih je namreč čisto resno pripravljalo na odhod v misijone! Omenim naj le n. pr. skupino slovenjebistriških šolskih sester, ki so imele že kupljene vozne karte za pot na Kitajsko, pa je tik pred nameranim odhodom parnika izbruhnila vojna in onemogočila potovanje. Ali pa skupino idealnih salezijanskih bogoslovcev z g. Mikličem na čelu, ki so za pripravo na misijone skrbno studirali misijonka vprašanja, pa jih je pobrala revolucija. Ali pa znanega mladega misijonskega delavca, pisatelja, govornika in organizatorja, lazarista g. Sodja, ki je bil z g. Kopačem že napravil enoletni medicinski misijonski tečaj v ljubljanski bolnišnici, da bi čim bolj pripravljen odšel v misijone, pa sedaj sedi v ljubljanskih zaporih skupaj s priljubljenim misijonskim sodelavcem "Katoliških misijonov", frančiškanom p. Marjanom Valenčakom,

Pred odhodom štirih misijonarjev iz Rima na Kitajsko: g. Demšar, g. Kolarič, br. Verdnik, g. Wolbang, g. Lenček, g. Prebil in fr. Jerman.

ki je družno z gg. Sodjem in Kopačem na posebnih tedenskih sestankih sistematično študiral Kitajsko in Kitajce, h katerim je takoj po vojni tudi on želel pohiteti in se zanje žrtvovati. In tako naprej...

Ko je pisec tega poročila tisto soboto 5. maja (skupaj z dvema sobratoma, od katerih je zdaj eden v ljubljanskih komunističnih zaporih, drugi pa v Tunisu tajnik primasa Afrike...) s kolesom ubiral pot proti Kranju in ponoči v zaklonišču sredi vrveža beguncev razmišljal o tem, kako bo komunizem verjetno uničil vse lepo poganjajoče mladike misijonske akcije v domovini, si pač ni mogel misliti, da bo pa Bog begunsko misijonsko akcijo toliko bolj blagoslovil.

G. Janez Kopač C. M.

In res: Že januarja 1946 je odpotoval na Kitajsko lazarist Janez Kopač, od Sv. Andreja pri Škofji Loki doma, 36 let star. Po maturi v Škofjovih zavodih je vstopil v bogoslovje in po novi maši kaplanoval v Škofjeloški dekaniji in na Muljavi ter prefektoval v Zavodu sv. Stanislava in bil nazadnje tudi ravnatelj Šole KA v Ljubljani, kjer je z živo željo, oditi v misijone, vstopil k lazaristom. Kot begunec je v Spittalu na Koroškem med taboriščniki najprej prav lepo deloval, potem pa je tam zapustil svojo mater, sorodnike in prijatelje ter se po več ponesrečenih poizkusih, katere je plačal tudi z zaporom, prebil čez ljube mu hribe v Italijo in potem naravnost v Rim, kjer si je ne brez velikih zaprek končno po nekaj mesecih le pridobil potrebne potne papirje in denar za vožnjo. Odpotoval je v Peking, kjer je dve leti študiral kitajščino, obenem pa bistveno sodeloval pri reševanju vprašanja, o novem delokrogu slovenskih lazaristov na Kitajskem. V dveh letih je v kitajščini tako napredoval, da je že začel kitajsko pridigovati v veliko zadovoljstvo ver-

nikov, ki trdijo, da govori bolje kot mnogi, ki so že 30 let na Kitajskem. Zdaj je, skupno z ostalimi na severu Kitajske že preje delujočimi slovenskimi lazaristi odpotoval v novi delokrog: misijon ameriških lazaristov v Kanchovu v provinci Kiangsi na južnem Kitajskem.

G. Karel Wolbang C. M.

G. Janez Kopač je imel med svojimi duhovskimi tovariši mnogo prijateljev, med njimi tudi g. Karla Wolbanka, znanega dušnega pastirja in veroučnega profesorja, organizatorja KA in misijonskega sodelavca. Exempla trahunt — Zgledi vlečejo... G. Wolbang je zapustil krasno dušnopastirsko in organizacijsko delo med begunci po italijanskih taboriščih, kjer je med mladimi dušami vzgojil tudi mnogo duhovniških, misijonskih in redovnih poklicev, ter vstopil v novicijat jugoslovanske province Misijonske družbe sv. Vincencija Pavelskega v Sieni oziroma kasneje v Rimu, kjer je skupaj z bogoslovcem Jermanom obiskoval enoletno misijonsko zdravniško šolo malteškega viteškega reda. Njegov cilj je bila namreč Kitajska.

Toda ta cilj doseči je bilo zelo težko, in sicer radi neizmernih težav z dokumenti, katere so se končno po neprestanih nad enoletnih prizadevanjih zlasti s posredovanjem gener. asistenta jezuitske družbe p. Antona Prešerna, le dale premagati, in sicer ne le njemu, ampak še mnogim drugim, v misijone željnim dušam v prid. Kitajska vlada najprej nobenemu Jugoslovanu ni hotela dati vizuma. Ko se je potem posrečilo kitajske oblasti prepričati, da slovenski misijonarji niso komunisti, ampak protikomunisti, je bilo treba doseči, da je vlada odobrila izdajanje potnih listov oziroma vizov na tzv. Nansenove apolidske potne liste. Končno pa je Sveta Kongregacija za širjenje vere na prošnje slovenskih misijo-

G. Janez Kopač C. M.

narjev in misijonskih delavcev začela izdajati posebne takozvane misijonske potne liste Svete Stolice, katerih prvih 10 (števil. 1 do 10) je izstavila slovenskim misijonskim kandidatom. Na te potne liste so bile kitajske oblasti takoj pripravljene dati vizum.

Ko je g. Wolbank z njemu lastno energijo in vztrajnostjo tako sebi in drugim utrl pot na Kitajsko, je tudi takoj odletel tja, in sicer 6. novembra 1947, z letalom preko Palestine, ki jo je obiskal, in Indije, kjer se je sel s slovenskimi jezuitskimi misijonarji — v Kunming na Kitajskem, kjer se je začasno naselil v tamkajšnjem salezijanskem zavodu, ki ga vodi slovenski salezijanec g. Andrej Majcen. Svojo pot na Kitajsko je popisal v čudovito bogatem potopisu, ki ga začenjamo objavljati v tej številki na drugem mestu. Zdaj v Kunmingu študira kitajščino in pomaga g. Majcenu, a bo tudi on v kratkem odpotoval v Kanchow, kjer se bodo v skupnem delu združili vsi slovenski lazaristi na Kitajskem.

Bogosl. Andrej Jerman C. M.

Omenili smo že, da je g. Wolbank obiskoval enoletno misijonsko medicinsko šolo v Rimu, (kjer je prejel tudi mednarodno veljavno diplomu, ki mu dovoljuje izvrševati delno zdravniško prakso) skupno s sobratom, lazaristo-

vskim bogoslovcem g. Jermanom Andrejem. Ta nad vse priljubljeni mladi misijonar, ki je doma v isti fari kot znani kitajski misijonar g. Jereb C. M., namreč v Radomljah na Gorenjskem, se je naravnost na čudovit način dokopal do misijonov. Kot bogoslovca v Ljubljani ga je zajela vojna in revolucija. Šel je kot propagandist med primorske domobrance, kjer je bil ob prihodu komunističnih čet težko ranjen, zajet, v bolnici zastražen, ozdravljen, nato pa vržen v komunistične zapore in že tik pred ustrelitvijo. Toda božji načrti z njim so bili drugačni: Odpeljali so ga v ljubljanske zapore, kjer je bil v preiskavi skoro eno leto, nato obsojen na dve leti prisilnega dela na Dolenjskem, ki ga je pa čez pol leta na lastno pest predčasno zapustil. Po tridnevnem tavanju po kočevskih gozdovih se je prebil v Avstrijo, od tam pa v Rim, kjer je nadaljeval s studijem na papeški gregorijanski univerzi, obenem naredil z diplomu medicinsko misijonsko šolo — ter niti 14 dni za g. Wolbankom odpotoval skupaj z g. Andrejem Prebilom, tudi lazaristom, na Kitajsko, in sicer z letalom naravnost v Kunming, kjer zdaj v tamkajšnjem bogoslovju kot edini Evropec med kitajskimi bogoslovci nadaljuje svoje teološke studije, dokler se ne poda v družbeno bogoslovje.

G. Prebil Andrej C. M.

Tudi njegov potni tovariš g. Prebil je mnogo tvegalo, da je prišel do misijonskega poklica, ki je bil že davno njegova želja. Doma iz Horjula, ki je dal Slovincem že toliko razumnštva, zlasti duhovnikov in redovic, je kot mlad fantič vstopil v lazaristovski Dijaški dom na Taboru v Ljubljani, po maturi pa v novicijat Misijonske družbe v Grobljah. Pred desetimi leti je bil posvečen, nakar je 8 let deloval v diaspori po Srbiji in Makedoniji, kjer je bil nazadnje župnik dveh župnij. Hoteč za svojim davnim ciljem — Kitajsko, si je pred dobrim letom pogumno utrl pot iz domovine najprej v Avstrijo, nato v Francijo in Italijo, odkoder je potem skupaj s sobratom Jermanom odletel v Kunming, kjer je bil nekaj časa gost pri g. Majcenu, sedaj pa je pri msgr. Kerecu in slovenskih misijonarkah v Čaotungu. Z njegovega potovanja po misijonu, ko je spremljal msgr. Kereca na kanonični vizitaciji, prinašamo v tej številki nad vse zanimivo poročilo, pisano z g. Prebilu lastno živahnostjo. Tudi ta misijonar bo v kratkem odpotoval naprej na novi misijonski delokrog slovenskih lazaristov, v Kanchow.

Brat Ciril Verdnik C. M.

Najdalje od vseh gori navedenih misijonarjev je čakal na odhod v misijone br. Ciril Verdnik, doma iz Makolske občine, 40 let star. Z željo po misijonih je vstopil pred 22 leti v Misijonsko družbo sv. Vincencija Paveškega in sedaj je končno dosegel svoj misijonski cilj: ljubljeno Kitajsko in "Kitajčke" kakor jih on vse naziva, pa naj bodo mladi ali stari. Preje pa je moral prestati zelo naporeno vožnjo, združeno z boleznijo. Kajti eden od novih lazaristovskih misijonarjev je pač moral potovati z ladjo, zato da je bilo tako mogoče spraviti na Kitajsko tudi kaj več misijonarjem tako potrebne prtljage, ki jo z letalom lahko vzameš seboj največ 30 kg. A ladja, ki je bila tovorna, je potovala silno počasi in končno še smer spremenila, tako da se je moral naš misijonski brat z vso svojo nad 200 kg težko robo za več tédnov ustaviti na otoku Cejlonu in tam počakati drugo ladjo, ki ga je končno pripeljala v Šangaj, kjer je danes sonce v hiši tamkajšnje misijonske prokure kitajskih lazaristovskih misijonarjev, kakor je bil dolgo vrsto let sonce v ljubljanski misijonski hiši na Taboru pri cerkvi Srca Jezusovega, kjer je bil vratar, ki je zlasti duhovnikom in misijonskim krožkarjem vedno ves nasmejan in postrežljiv brž ustregel v vsem, kar so želeli.

Brat Karel Kerševan C. M.

Podobno kot br. Verdniku se je misijonska želja precej pozno izpolnila br. Karlu Kerševanu, ki je še starejši kot brat Verdnik, doma iz Trsta. Skupaj s svojim bratom Marcelom je vstopil v novicijat Misijonišča Groblje že pred kakimi 20 leti. Med tem ko je njegov brat kmalu potem odpotoval v Belgijski Kongo, kjer že kakih 18 let jako koristno deluje na področju misijonske prefekture Bikoro pod vodstvom belgijskih lazaristov, je naš Karel vršil tudi veliko misijonsko delo, ko je bil eden od vodilnih delavcev Misijonske tiskarne v Grobljah od njenega početka do njenega žalostnega konca v nasilju Gestapa in v ognju komunizma. Vsi v Misijonski tiskarni izšli "Katoliški misijoni", "Misijonski koledarji" in ostali misijonski tisk so šli skozi njegove roke. Končno mu je Bog zvesto delo v zaledju pcplačal s tem, da mu je odprl pot tudi na misijonsko polje, kamor je iz Rima preko Belgije z letalom odplul v maju leta 1947 in se sedaj že pridno udejstvuje na misijonu Bolo in ostalih postajah prefekture.

G. Ciril Čarga C. M.

Še en slovenski lazarist, iz turinske provincije, naš primorski rojak g. Ciril Čarga (rojen leta 1917) je odpotoval v misijone, in sicer v začetku leta 1948 v misijon Kian v provinci Kiangsi na Kitajskem, kjer imajo lazaristi turinske province svoj misijonski delokrog. O njegovi poti še nimamo podrobnejših vesti.

P. Rudolf Pifek OFM.

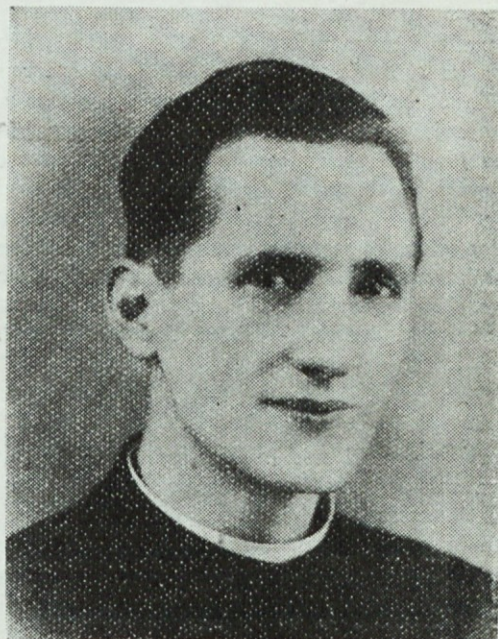
Tudi o tem novem slovenskem misijonarju, ki je v letu 1948 zapustil evropska tla in se preko Združenih držav in Havajskih otokov podal na Kitajsko, ne vemo še podrobnosti.

Brat Lukan D. J.

Ta je odpotoval v družbi svojega hrvaškega sobrata iz Rima z letalom leta 1947 v Kalkuto, kamor je prispel po komaj štirih dneh potovanja in sedaj že sodeluje skupno z belgijskimi in slovenskimi jezuitskimi sobratih pri raznolikih misijonskih podjetjih prevažnega kalkutskega misijona.

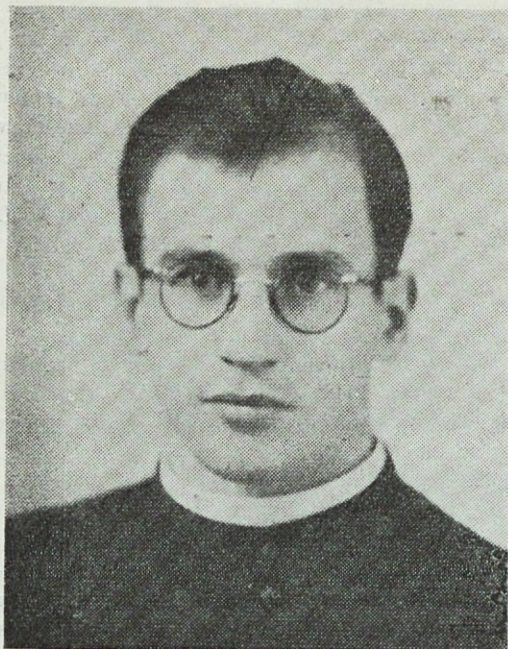
Brat Rafael Mrzel, S. S.

O njem smo izvedeli iz pisma brata Cirila Verdnika, ki je v Colombo na ladji naletel nanj; peljal se je iz Barcelone v Hongkong na Kitajskem.

G. Karel Wolbank C. M.

Bogoslovec Andrej Jerman C. M.

S. Ksaverija Jerebič in s. Martina Drogenik.

Od številnih za misijone odločenih slovenjebistriških sester, ki imajo svojo misijonsko postojanko in bolnico v misijonu Čaotung na Kitajskem, sta po dolgem čakanju in iskanju dokumentov končno odleteli na Kitajsko na pomoč svojim preobremenjenim sos. stram v Čaotungu s. Ksaverija Jerebič in s. Martina Drogenik, prva rojena 1. 1908 v Orancih, druga pa 1. 1917 w Stopcu. Odleteli sta iz Francije v letu 1948 najprej v Kunming, potem pa naprej (a ne več z letalom) v Čaotung, kjer so jima priredili slovesen sprejem, o katerem poroča g. Prebil v enem svojih zadnjih pisem. Saj so ju pa tudi dolgo pričakovali. Zdaj upajo, da, ko je pot utrta, pride še več slovenskih sester tjakaj. Pred vsem pa si žele slovenskega zdravnika, ki ga po msgr. Kerecu prosijo že dve leti — in ne zaman. Kajti

dr. Janez Janež,

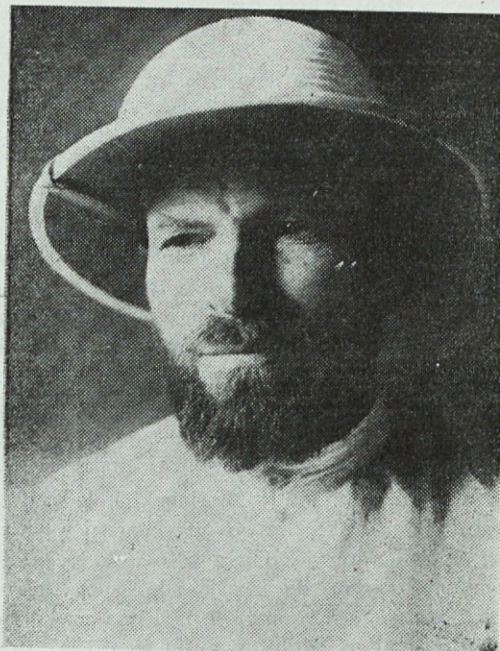
prvi slovenski misijonski zdravnik, o katerega odhodu poročamo na drugem mestu, bo z vatikanskimi papirji in kitajskim vizumom v žepu končno le odpotoval koncem meseca maja iz Buenos Airesa z ladjo Ruys naravnost v šangaj, odkoder odleti potem v Kunming in od tam na cilj, v misijonsko bolnico, katere šef bo, in poleg katere ga že čaka lepa vi-

la... Dr. Janež, ki je znan zdravnik, zlasti specialist za kirurgijo, bo misijonu v silno korist ne le s svojim zdravniškim delom, ampak tudi kot nad vse blag človek, ki bo Kitajcem pred vsem v dejanju prikazoval krščansko ljubezen do bližnjega, tudi v junaški meri, kot jo je kazal že v ljubljanski javni bolnici pri številnih dolgotrajnih nočnih operacijah in prav tako v begunstvu kot taboriščni in delavski zdravnik v avstrijskih kampih in na znanem Barrio Perón v Argentini...

★

Tako smo kratko in nepopolno označili to prelepo in pestro skupino novih misijonarjev in misijonark, ki so iz našega begunstva odšli v misijone, večinoma na Kitajsko. Kot rečeno, jih je gotovo odšlo še več, zlasti nekaj salezijancev. Ko prejmemo o teh natančneje vesti, jih bomo prav tako predstavili slovenskim misijonskim prijateljem.

13 novih misijonarjev torej: 5 duhovnikov, 4 bratje, 1 bogoslovec, 2 sestre in 1 zdravnik, od tega 7 lazaristov... 13 novih slovenskih apostolov Kristusovih, zidarjev Cerkve! Bog bodi zahvaljen za ta predragoceni misijonski sad! Mi pa se zanimajmo za nje in njih delo, jih podpirajmo z molitvijo, žrtvijo in tudi gmotno pomočjo, kar je sladka dolžnost slovenskega misijonskega zaledja napram svojim misijonarjem, katero hočemo kar se da v polnosti izpolniti. To misijonarjem obljubljam!

Brat Karel Kerševan C. M.

Na potovanju z msgr. Kerecem

MISIJONAR ANDREJ PREBIL C. M. PRIPOVEDUJE.

Ne smete pozabiti, da imate opraviti s srbskim potepinom, ki je neštetokrat prebrodil veliki del srbskih mest in vasi, dolin in planin, ki se je prijetno počutil v samotni gozda, zlasti če je imel okoli sebe zbrano kopico svojih vernikov, ki jim je razkladal božje skrivnosti. Zato se nič ne čudite, da sem sprejel povabilo g. Administratorja, naj grem z njim na birmovanje v Kokve.

G. Administrator morda ne bi krenil na pot prav v tem času, ko je nevarnost, da v planinah zapade sneg, pa ga je nagnila k temu modrost misijonarja, ki zna uporabiti vsako priliko, da približa Cerkev narodu. Prišel je namreč k njemu tamkajšnji penz. mandarin in ga prosil, naj gre z njim v Kokve, da se s sedanjim mandarinom in drugimi oblastniki dogovore glede bodočega disperzerija, ki naj bi ga odprl katoliški misijon. Obenem da naj bi šla z njim tudi kakšna zdravniška moč, ki bi nudila pomoč njegovi bolni materi. G. Administrator je določil za zdravnico s. Konstantino, mene je pa povabil kot radovednega kibica, da vidim, kako se praktično dela v misijonih.

Na potu.

6. II. smo se poslovili od Čaotunga in jo ubrali po dolini, proti severu. Monsignor je zajahal iskregega žrebca, last njegovega gener. vikarja, meni je mandarin ponudil svojo mulo, a s sestro sta odpetala dva nosača, mandarin sam pa se je vsedel na malo ostarelo kljuse. Spremljala sta nas dva mandarinova vojaka in nekaj nosačev, ki so nosili našo prtljago in na poti skrbeli za konje.

V brzem tempu smo se pomikali po poljski poti. Na levo in desno so se vrstila sela. G. Administrator mi je pripovedoval njihova imena in tu in tam žalostno vzdihnil: To selo je še popolnoma pogansko, niti enega katoličana. S. Konstantina se je prijetno zibala v kit. gugalnici med dvema nosačema. Nosača sta kmalu začela tožiti, češ da tako težkega človeka še nista nosila. Ko smo se že bližali prenočišču, sta bila zares že tako upehana, da je nista mogla več pošteno nositi in sta jo skoraj prevrnila v vodo.

Dan se je že nagibal k zatonu, ko smo prišli v vas Vumahaj, ki leži za prvo večjo vzpetino na poti v Kokve, ob rečici, ki se vije

po ozki zaseki ob vznožju mogočnih gorskih vrhov in grebenov. „Hotel“ je podoben našim povprečnim hlevom. Skoro bi bolj prileglo, da bi se polegli v njem konji, volički in telički, pa so slučajno namestili v njem neke vrste postelje, znamenje, da je to mesto določeno za prenočevanje ljudi. Postelja obstoji iz dveh brun, ki ste s prečniki skupaj zvezani, na prečnikih ste dve tri deske različne debelosti in z različnimi krivuljami, na deske je položena 1 cm debela „slamarica“ spletena iz šibja. Vsa ta bogatija je pritrjena na štiri grobo obtesane noge. Pozabil sem omeniti tudi zglavnik, pol metra do tri četrt metra dolgo in kakih 15 cm debelo bruno, boljše kvalitete z debelim grčami. Če potnik posebej plača, dobi tudi neke vrste odejo, ki pa seveda ne odgovarja higijenskim predpisom, še manj pa zakonom o reji malih živalic. To resnico sem dognal že tistih pet dni, ko sem potoval iz Kunminga v Čaotung in sem prenočeval v podobnih „hotelih“. V tem oziru so pa tu še daleč za mojimi ljubimi Srbi in celo za Albanci!

Spričo takšnih mizernih prenočišč vsak „boljši“ Kitajec na potovanjih nosi vedno vso posteljnino seboj. Tako smo tudi mi nosili. Jaz sem imel za podse le rjuho. Onadva sta imela sicer nekaj več, pa sta vendar zjutraj tožila, da sta se celo noč le prevračala in preštevala svoje kosti. Evropci smo pač pomehkuženi!

Že zvečer, preden smo legli k počitku, je začelo snežiti. Ko smo zjutraj vstali, je bilo snega že 15—20 cm debelo in je še vedno naletaval. Mene seveda to ni strašilo, ker sem bil vajen po sandžaških in črnogorskih hribih boriti se s snežnimi zameti. Čili Monsignor se tudi ni ustrašil. S skupnimi močmi sva pa sestro kaj lahko potolažila, češ da jo bo njena brhka mulica toliko lažje nosila čež drn i strn po mehki beli preprogi. Nosača sta namreč obupala nad njeno težo, četudi ni kaj prida težja od mene, zato sem ji ponudil svojo mulo, sam sem se pa odločil, da grem peš. Mandarin mi je sicer nudil svoje kljuse, pa sem ga samo malo poniževalno pogledal, češ ti še ne poznaš mojih nog.

Konjiki in pešci smo se uprli v strmo reber. Droben sneg je pridno naletaval, da nam je zastiral pogled. Mi pa smo vztrajno prodirali

naprej. Pred nami so se začeli odpirati vse lepši pogledi. Na desno in levo so se dvigali nad nami visoki beli vrhovi. Tu in tam so zarežale v nas grozotne gorske čeri. Ob pogledu na prirodne krasote nam je kmalu zai-gralo srce. Monsignor je zapel, jaz zavriskal, oglasila se je tudi častita — in zbor je bil tu. Dvigali smo se tako med gorske vrhove blizu 15 km daleč. Končno smo dospeli na vrh sedla, ki je visoko blizu 3000 m nad morjem. Nič se nismo ustavili, marveč se kar spustili po strmini nizdol. Tudi konjiki so razjahali, da ne bi mučili živali in da jih ne bi konji sami stresli v sneg. Ko je strmina malo popustila, so vsi trije spet zajahali. Toda Monsignorju se je kmalu zazdelo neumno mučiti svojega nerodnega žrebca, pa jo je rajši peš ubral. Pot se je vila strmo nizdol, po ostrih serpentinah. Pred nami so se odpirali globoki prepadi, hodili smo po ostrem grebenu, ki se

Misijonarja Prebil in Wolbang z zastopniki Misij. dijaške zveze iz Senegalije v Rimu.

je s skoro navpičnimi stenami podaljševal neznano kam... Seveda nismo hčdili po kakšnem uglajenem potu. Edina pot, ki vodi v Iljan, je ozka steza, ki bi jo v najboljšem slučaju mogel imenovati kozjo stezo. Skoro bi mogel trditi, da se naši gorenjski gamsi sprehajajo po bolj uglajenih potih. Če ne bi bili konji že od mladega vajeni teh potov, bi že pri prvem koraku zdrčali v dolino.

Pot po strmini se je vlekla blizu 30 km daleč. Z gorskih višin smo hiteli proti vzhodu v napol tropično dolino. Mislili smo, da se bomo vsaj tam ogreli, pa smo se to pot zmotili. Kajti tokrat se je celo v Iljaru pokazal sneg in je zapihal mrzel veter. Med potjo smo se ustavili samo v malem naselju Tavanez, kjer smo se malo okrepečali. Monsignor nam je skuhal sijajno ameriškansko kavo! Manda-

rin je najel tudi za mene konja, ker me ni mogel gledati, da hodim peš. Tako smo vsi štirje na konjih že v mraku prispeli v Iljan. Mislili smo, da bomo ponosno jahali preko novozgrajenega mostu. Ko pa smo prišli do njega, smo videli, da so od mostu ostali samo še stebri, vsa lesena konstrukcija pa je zgorela. Zgradil je ta most ugleden kitajski katoličan, ki ima precej zmisla za moderni napredek. Kakor smo pozneje zvedeli, so most zažgali najbrž zlikovci iz sosednjega mesta, verjetno iz nevošljivosti. Za nas je imela ta hudobija pač te zle posledice, da smo morali pred reko razjahati in se pazno s konji prevlačiti čez zasilen most.

Slovesnosti v Iljanu.

Dospeli smo torej tjakaj v soboto zvečer. Naslednji dan je imel Monsignor veliko mačo in med mašo pridigo. Med pridigo sem ga kar malo nevoščljivo gledal, češ kdaj bom znal jaz tako kitajsko spregovoriti. V nedeljo in naslednja dva dni sva si z monsignorjem ogledovala cerkev, župnijska poslopja, pa tudi mesto in bližnjo okolico, a s. Konstantina se je takoj lotila svojega zdravniškega posla. Že prvi dan je šla k materi mandarinovi, jo pregledala in ji dala primerna zdravila. Ko so sosedje mandarinovi in drugi po mestu slišali, da zna zdraviti in da ima seboj zdravila, so ji bili vedno za petami. S ceste so jo klicali v svoja stanovanja k bolnikom, v trumah so prihajali v župnišče — vsak dan več. Pri zdravljenju je imela precejšnje uspehe, tako da je v nekaj dneh kar zaslovela. Uspehe je pripisati seveda njeni spretnosti in zdravniški praksi, nekaj pa tudi dejstvu, da ta narod doslej ni jemal še nobenih umetnih zdravil in zato na njihov organizem vsako zdravilo bolj uspešno deluje.

V sredo je bila zjutraj birma, pri kateri sem tudi jaz pomagal. Birmancev je bilo blizu trideset. Monsignor je imel lep nagovor. Popoldne ob dveh istega dne pa smo bili vsi trije in tudi župnik povabljeni na uradni sestanek v zborni dvorani iljanskega mesta. Tega sestanka sta se udeležila sedanji mandarin in penzionirani mandarin, ki nas je osebno pripeljal iz Čaotunga, uradništvo, učiteljski zbor edine osn. šole, ki jo mesto premore. Natepla pa se je v dvorano tudi kopica otrok in drugih radovednežev. Namen je imel ta sestanek, da se dogovorimo glede dispanzerija, kako in kdaj ga bo monsignor odprl.

Ko smo bili vsi zbrani, je šolska mladina zapela nam na čast lepo pozdravno pesem. Ko

je pesem utihnila, je klicar začel po vrsti klicati na govorniški oder oba mandarina, prosvetnega referenta, g. administratorja, župnika, Tur-a, (to se pravi mene, kajti to Perboyrjevo kit. ime sem si izbral), končno pa je na veliko radost vsega občinstva nastopila tudi „zdravnica“ s. Konstantina, Šanjanmanjan, kakor se po kitajsko imenuje. Nisem popolnoma dojel izvajanja posameznih govornikov, vendar sem toliko razumel, da sem se mogel čuditi poganskim govornikom, ki so s takim spoštovanjem in včasih kar z globokim umevanjem imenovali Boga in katoliško Cerkev. Kakor že večkrat, sem se to pot spet prepričal o resničnosti Tertulijanovih besedi: Anima humana naturaliter christiana. Monsignorja je spremljal na govorniški oder spontani aplavz tako poganskega kot katoliškega občinstva. Ker jim je v svojem jedrnatem nagovoru obljubil, da bo vsaj v letošnjem letu odprl v Iljanu dispenzarij, je njegove besede zaključil še večji aplavz. G. župnik (Kitajec) je porabil priliko in je, kakor nekdanj sv. Pavel na Areopagu, spustil svojo filipiko na sprejemljivo občinstvo. V svojem več kot pol urnem govoru je dokazoval, da more obstojati le en Bog in da je le katoliška Cerkev zmožna vršiti zares nesebična dela ljubezni. Njegova spretna izvajanja so napravila na občinstvo globok vtis. Ko je klicar zaklical moje ime, me je kar malo zazeblu pri sreč. Že drugič tako nenadoma na govorniškem odru pred kitajskim občinstvom! Prvič me je v takšno zadrego spravil rav. preč. g. Majcen na godovni prireditvi v salez. zavodu v Kunmingu, ko je v svoji zahvali za častitke povedal zbranim studentom, da tudi jaz godujem in da se bom tudi jaz zahvalil in jim ob tej priliki kakšno povedal. Takrat mi je bilo jasno, da kitajsko ne morem govoriti, ker nisem znal niti pošteno kihnuti po kitajsko. Govoril sem italijansko, da so me vsaj salezijanci razumeli, kit. salezijanec pa je prestavil na kitajsko. Tokrat me je pa obvladala skušnjava, da jim že po kitajsko kaj povem. Zares sem občinstvo po kitajsko pozdravil, kakor me je monsignor mimogrede naučil, povedal tudi nekaj kratkih stavkov v kitajščini. Ko pa sem začutil, da mi bo začelo zmanjkovati kit. izrazov, sem pa po kitajsko poval s. Konstantino, naj se pripravi, da bo tolmačila moje besede v kitajščini, jaz pa sem jo kar po kranjsko urezal. Občinstvo se je čudilo, odkod mi prihajajo kit. besede in stavki, ker je vedelo, da sem šele nekaj tednov na Kitajskem, pa tudi zvok slovenske besede mu je očividno godil. S. Konstantina je hočeš nočeš

morala na govorniški oder, da je tolmačila moje besede. Dodala pa je tudi svoje misli in gledanja zlasti glede dispenzarija, kjer je poudarila, da je za dober dispenzarij potrebna dobra zdravniška moč in dobra ter zadostna zdravila. Zato morajo pomagati tako oblasti kakor narod, če naj dispenzarij zares uspeva! Občudovalo je občinstvo njeno krasno kitajščino pa tudi njena izvajanja je odobravalo s spontanim aplavzom.

Po tem uradnem sestanku smo se umaknili malo na domove, da so dvorano spremenili v obednico. Dobro uro pozneje smo se spet vrnili tjakaj na večerjo, ki jo je mestna oblast priredila na čast monsignorju in sestri. Kot njun spremljevalec sem bil seveda te časti deležen tudi jaz. Večerje Vam to pot ne mislim opisovati. Le to Vam naj zaupam, da smo bili odsdej vsak dan vabljeni na takšne večerje tako od poganov kakor od katoličanov. Med drugimi sta nas povabila tudi oba mandarina. Proti koncu našega bivanja tamkaj so prihajali posamezni in nas prosili, naj ostanemo še tamkaj, da nas bi radi povabili na večerjo. Seveda se monsignorju in tudi nama takšna vabila niso zdela dovoljni razlog, da bi zapravljali dragoceni čas. Monsignor je hotel čimprej končati svojo uradno vizitacijo v obeh župnijah, nato pa se vrniti v Čaotung, kjer so ga že čakala druga važna in nujna opravila.

V Tavanze.

V petek popoldne smo se napotili v Tavanze. Nekateri tavančani so nas spremljali vse od Iljana. Moško zastopstvo nam je prišlo naproti do župnijske meje. Raket so skoro vso pot zažigali, da je kar odmevalo med gorskimi stenami. Ko pa smo dospeli do župnijske meje, so že čakali tamkaj možje, fantje, pa tudi otroci v vojaško urejeni vrsti. Ko sva se z monsignorjem približavala, so oddali pozdravni salve, seveda ne vsi hkratu, marveč eden za drugim. Kajti njihove srednjeveške puške so malo hudomušne. Morate jim malo podkuriti, če hočete, da se skašljajo. Med pokanjem raket in streljanjem iz pušk smo končno dospeli do cerkve, kjer nas je v precejšnjem številu čakal nežni spol.

Pri birni naslednji dan je bilo preko trideset fantičev in deklječev, pa tudi žensk in možičev. Po uradni vizitaciji smo se že isti dan, v soboto, vrnili v Iljan. V nedeljo je imel Premilecstni spet veliko mašo s pridigo. Popoldne sta s sestro obiskala precej visoko v stmi gori neko bolno starko in mimogrede še nekaj bolnikov po raztresenih gorskih kočah.

Dr. Janez Janež -

28. maja 1945 sem se peljal z velikim transportom naših mladih ljudi proti Pliberku. Ob izročitvi sem se rešil s skokom v rženo njivo. Uro pozneje je odpehjal vlak to mladino v smrt; na kolodvoru je nastal molk, moje misli so pohitele nazaj in naprej. Spomnil sem se, da sem istega dne 8 let prej končal svoje študije, da sem kot študent in zdravnik želel v misijone. Ob tretji obletnici rešitve odhajam tja, kjer naši misijonarji in sestre že dolgo vrsto let požrtvovalno in uspešno misijonarijo. Odhajam z željo, da bi moja pomoč njim bila najlepši dokaz zahvale za rešitev, obenem pa najlepša molitev in spomin tistim,

ki so morali ob tej obletnici v smrt.

Ob odhodu pošiljam preko "Katoliš kih misijonov" lepe pozdrave moji mami in domačim v domovini, številnim znancem po vseh mogočih delih sveta, posebno lepe pozdrave in zahvalo pa tistim, ki so mi omogočili to pot.

Dr. Janez Janež.

Za zgodovino slovenske misijonske akcije bo mesec maj 1948 pomemben mesec, kajti v tem mesecu slovenski narod pošilja prvega slovenskega misijonskega zdravnika na misijonsko polje.

Cerkev ima dolžnost, vse ljudi vase zajeti in jih h Kristusu voditi, da bo "ena črda in en pastir". In vsi ljudje imajo pravico, vključiti se v Cerkev in priti h Kristusu.

Toda še danes, po skoro dva tisočletnem obstoju Cerkve, je štiri petine človeštva izven nje. In to v času, ko ni treba šele odkrivati sveta, ampak je vse človeštvo pred Cerkvijo kakor na dlani, in ko se za njega osvoboditev ne prizadeva le Cerkev, ampak se kar trga-

jo zanj tudi močne sile teme, zlasti brezbožni komunizem.

V borbi za osvojitve sveta Kristusu mora Cerkev zato napeti vse sile, uporabiti vsa primerna naravna in nadnaravna sredstva, če hoče uspeti.

Uspeh vsake borbe bistveno zavisi od števila in usposobljenosti borcev. Tudi Cerkev mora imeti čim več čim boljših borcev — misijonarjev.

Ne zadostujejo pa danes le misijonarji — duhovniki, redovniki in redovnice. Že za obrambo in utrditev Cerkve tam, kjer je že zakoreninjena, v katoliških deželah, so potrebni borci — laiki, kaj šele na misijonskem polju, kjer je "žetev tako velika, delavcev pa tako malo" in kamor tekmeči Cerkve—

V ponedeljek 17. II. smo se vračali v Čaotung po isti poti, kakor smo šli tja. Na poti se nam ni nič posebnega pripetilo. Le ko smo že v pozni noči dospeli v prenočišče v Vumahaju, nas je malo prestrašila vest, da so v bližini številni roparji, ki se pomikajo v smeri proti Čaotungu. V prenočišču so se vprav zbirali vaški stražarji, da gredo nad roparje. Sredi noči so se vrnili in nam sporočili, da je roparjev le preveč, da so spustili na nje le 25 strellov, nato pa jo odpotali. Tukahjšnji takozvani roparji so največ reveži in razni potepini, ki se iz različnih vasi zberejo skupaj, da napadajo bogate potnike ter jim vzamejo njihovo blago. Oboroženi so ponavadi slabo in slabo založeni s strelivom. Zato bi se jim

z dobrim modernim brzostrelnim orožjem hitro prišlo do živnega. Za vsak slučaj smo naslednji dan vzeli seboj dva dobra vaška stražarja, ki sta nas spremljala do prve večje vasi v dolini, kamor se roparji že več ne upajo, ker so že močnejše posadke.

Spet doma.

Tako smo se srečno vrnili. S. prednica Mihaela Rous nas je že komaj čakala, ne toliko težko naju, kakor s. Konstantino. Kajti obe slov. sestri ste itak že preobloženi z delom. V času odsotnosti s. Konstantine pa je delala še vsa opravila s. Konstantine v apoteki in drugod. Dobro, da je tako močna, zdrava

prvi slovenski misijon. zdravnik

nasprotniki pošiljajo prav mase laikov v borbo.

Zato se v misijonstvu Cerkve vedno bolj čuje klic tudi po laičnih misijonarjih, to je laikih, ki pod vodstvom Cerkve skupno z misijonarji-duhovniki delajo na misijonskem polju pri gradnji Cerkve.

Ideja laičnih misijonarjev ni nova, vendar so do nastopa 20. stoletja odhajali na misijonsko polje le bolj laiki-obrtniki, za kar imamo lep primer v slovenskem misijonarju Ignaciju Knobleharju, ki je imel v svojem vikarijatu v Sudanu več slovenskih in tirolskih obrtnikov.

Današnje misijonsko delo pa kliče pred vsem po laičnih misijonarjih **izobražencih**. Kajti Cerkev se mora pojaviti med narodom, ki ga hoče osvojiti, v vseh odtenkih njegovega življenja, zlasti v kulturnem, socialnem in javnem življenju.

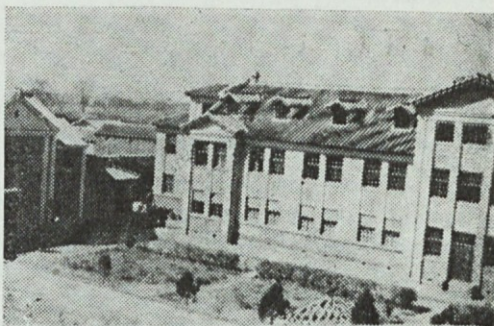
Smo pa šele v začetku reševanja tega velikega misijonskega vprašanja laičnih misijonarjev, ki je prav tako težko kakor važno. O tem vprašanju se razpravlja in piše že mnogo, a tudi pozikša. Marsikje pa so iz poizkusov že prešli v resno, načrtno delo. Tako zlasti razne misijonske organizacije v Nemčiji, Belgiji in Franciji.

V vrstah katoliških laičnih misijonarjev je danes največ zdravnikov, ker je pač potreba po laičnih misijonarjih-

zdravnikov najbolj kričeča in je tudi realizacija poslanstva misijonskega zdravnika-laika razmeroma še najlažja.

Cerkev namreč povsod in zlasti tudi v misijonih izvaja velikopotezno karitativno akcijo. Ne toliko zato, ker se je z deli ljubezni najlažje približati slehernemu človeškemu bitju, ampak pred vsem zato, ker karitas bistveno spada v življenje Cerkve in ni Cerkve Kristusove, kakor tudi pravega katoličana ne, brez karitas. Kristus je v svojem življenju na zemlji hodil okrog, dobrote delil in ozdravljajal -- ne le učil in blagoslavljal. Tako mora tudi Cerkev, ki je skrivnostni Kristus na zemlji, povsod, zlasti pa v misijonih, ne le učiti in krščevati, ampak tudi še vsa druga dela krščanske ljubezni udejstvovati, tudi dela telesnega usmiljenja.

Ker pa je največja telesna dragoce-

Misijonska bolnica v Čaotungu

in odporna, pa tudi sposobna za vsako delo v bolnici in izven nje, ker sicer bi vsega tega ne zmogla. Bog ji je dal tudi izvanreden značaj, da je kljub vsem skrbem in naporom vedno živahna, vesela in ljubezniva do vsakega. Takšna je ne samo zaradi naravnih darov, marveč tudi zato, ker zna zajemati iz neusahljivega vira, ki ga imamo tako blizu v krasni moderni cerkvi sv. J. Boska, ki jo je monsignor podaril sestram.

Zaradi pota v Iljan sem malo zastal z učenjem kitajščine. Sicer sem na potu povsod pridno nastavljal ušesa in včasih tudi po kitajsko razmajal jezik, vendar je sistematičen studij trpel škodo. Skušal bom pač izgubljeni čas nadomestiti z intenzivnejšim učenjem.

Sicer me spet motijo z raznimi pojedinami. Včeraj sem bil z monsignorjem na večerji pri Čankajš. generalu, ki bo najbrž te dni izvoljen končnoveljavno za poslanca za zakonodajno kamero. Ne vem, kje je iztaknil moje ime. Vse doslej se namreč še nisem javil tukajšnji policiji. Včeraj na večerji sva prišla prvič skupaj s šefom policije. Baje so mu prinesli na nos moje ime iz Iljana, kjer sem se šopiril s svojo borno kitajščino. Danes zvečer me spet vabijo na večerjo tukajšnje „device“. Je pač kitajsko novo leto, ki traja cel mesec, in hoče vsak izpolniti davne tradicije. Dobro, da mi je Bog dal odporen želodec, da mu tudi kitajsko rastlinje in začimbe ne pridejo do živenga!

nost — zdravje, Cerkev v misijonih ljudstvu pomaga tudi do te dragocenosti. Ročna lekarna v popotni torbi slehernega misijonarja, dispanzer na vsaki misijonski postaji in bolnišnica v misijonskih centrih — to je v misijonih tako potrebno in samo po sebi umevno kot misijonski križ na prsih, kapelica v vasi in katedrala v misijonski škofiji.

Vsako zdravstvo pa potrebuje zdravnikov, dobrih zdravnikov, tudi specialistov. Kakor za misijone niso več dobre samo umazane, počekane podobice, zguljene svetinje ter strgani roženenci, tako tudi v misijonskem zdravstvu ne zadostuje le samouška zdravniška praksa tega ali onega misijonarja, da si je za prvo zdravniško pomoč vedne koristna. Na vsakem večjem misijonu je potreben zdravnik.

Seveda bi bilo rajbolje, če bi bil ta zdravnik domačin in pa katoličan. Toda izvzemši najbolj civilizirane poganske dežele, kot sta Japan in Siam, ni ne v 300 milijonski Indiji ne v 460 milijonski Kini, ne v Afriki in drugod še daleč ne zadosti zdravnikov, kajti univerze v teh deželah so povečini šele iz najnovejšega časa. Še celo pa je le nezrtno število zdravnikov-katoličanov.

Je pa ideal misijonskega zdravnika — katoliški zdravnik, in če mogoče, praktično katoliški, apostolski. Misijonski zdravnik naj bi bil re le v svojem pcklicnem udejstvovanju, ampak z vsem sreem in vso dušo predan misijonu, v katerem deluje, in njegovemu poslanstvu. Idealni misijonski zdravnik kot zdravnik preiskuje in zdravi telesa in se bori za telesno življenje pacientov, kot misijonar-apostol pa razmišlja, govori, dela, moli in se žrtvuje za duše poganov, se ramo ob rami z misijonarji-duhovniki vred bori za duhovni procvit misijona. Kako dragocen je vsakemu misijonu tak idealni misijonski zdravnik!

Slovenci smo v pogledu misijonskega dela sploh še prav majhni in malo pomembni, tudi relativno gledano. A ne tako v pogledu misijonske ideje. Tu smo se v zadnjih letih že precej dvignili. Tako je tudi že precej prodrla med mlado slovensko katoliško izobraženstvo ideja laičnega misijonarja, ki jo je zla-

Zdravnikovo stanovanje v Čaotungu

sti širila misijonska organizacija Misijonska dijaška zveza.

Nikdar pa si slovenski misijonski delavci niso mislili, da bo ideja slovenskega laičnega misijonarja-izobraženca tako hitro tudi meso postala — in to celo v razmerah kot so danes.

A kakor da bi Bog hotel potrditi, da ideja slovenskih laičnih misijonarjev ni previsoko lateča in kakor da bi hotel opogumiti nje širitelje in zlasti mnoge mlade, v misijone hrepeneče slovenske izobraženca, je dal Slovincem prvega misijonskega zdravnika v osebi dr. Janeža Janeza, ki koncem maja odprtuje na Kitajsko v apostolsko prefekturo Čaotung (v južnozpadni kitajski provinci Yunnan), ki jo kot apostolski administrator že deset let vodi Slovenec msgr. Jožef Kerec, salezijanec, iz Prackmurga doma.

Ko se je ta največji živeči slovenski misijonar v letu 1946 mudil v Rimu, je ur dniku "Katoliških misijonov" med drugim izrazil tudi željo po slovenskem zdravniku za misijonsko bolnico v Čaotungu, ki je v lasti in vodstvu slovenjehitriških šolskih sester. Morda si je tedaj mons. Kerec mislil, da je s tem pač izrazil svojo "pobožno željo", ki pa še zlepa ne bo postala resnica. Toda že po nekaj mesecih je prejel od urednika "Katoliških misijonov" sporočilo, da se je za Kercčev misijon javil dr. Janež Janež.

A hoteti v misijone in priti v misijone — to je dvoje; načrt narediti je kaj lahko, izvesti ga, je težko. Kdo bi popisal vse težave, ki jih je bilo treba skzci dobo dveh let premagovati, da je uspelo odpreti dr. Janežu pot do cilja! In koliko vztrajnosti je bilo treba vsem,

ki so se za to trudili, zlasti dr. Janežu samemu! Še duhovnik in redovnica, zlasti, če sta begunska Slovenca, takorekoc brezpravna, težko dosežeta danes misijone, kaj šele laik.

A z božjo pomočjo je šlo. Dr. Janež se je podal čez hribe iz Avstrije v Rim in ker mu tam ni bilo obstati, iz Rima v Argentino. Tačas je poslal msgr. Kerec za pot potrebni denar, uredništvu "Katal. misijonov" pa je uspelo doseči tudi za dr. Janeža tzv. misijonski potni list in kitajski vizum. Dares se dr. Janež že podaja na svojo daljno misijonsko pot preko velikih morij iz Amerike mimo Afrike in Evrope v Azijo — na Kitajsko.

Dr. Janež se je rodil 14. januarja 1913 v Dolskem pri Ljubljani. Študiral je na ljubljanski klasični gimnaziji, nato na medicinski fakulteti v Ljubljani, Zagrebu in Gradcu, kjer je maja 1937 promoviral. Nato je bil zdravnik I. kirurgičnega oddelka ljubljanske javne bolnice kjer je položil izpit za specialista kirurgije. Na specialnih studijah

je bil na klinikah v Beogradu in na Dunaju. Kot protikomunistični begunec je bil zdravnik v raznih taborišnih bolnicah v Avstriji. V Argentino je prišel 4. decembra 1947 in bil do odhoda na Kitajsko nočni zdravnik v ambulanci ministerstva javnih del na Barrio Perón.

Slovenski misijonski delavci in prijatelji mu častitamo k tako lepi bodoči življenski poti, na kateri mu želimo veliko božje pomoči. Obljubljamo mu, da bomo nanj mislili in zanj — molili, da bo re samo dober, ampak idealen misijonski zdravnik, kakor smo ga v zgornjem razglabljanju prikazali. Tako bo re le zdravnik teles, ampak tudi duš, ki "zdravnikov", tudi laičnih, še najbolj potr bujejo.

Uverjeni smo, da bo njegov primer epogumil še mnogo drugih, da bodo stopili na dr. Janeževo misijonsko pot — v nemajhno korist kraljestva božjega na zemlji — svete Cerkve in v čast slovenskemu narodu.

L. L. C. M.

Do cilja...

POT LETEČEGA MISIJONARJA NA KITAJSKO

Piše KAREL WOLBANG C. M.,
kitajski misijonar.

6.—7. november 1947.

Moja duša je že pred letalsko agencijo TWA v Rimu zahvaljevala Boga, da mi je poslal za spremstvo na dolgo in — kot vse izgleda — nepričakovanih zapletov polno prvo misijonsko pot-plemenitega španskega salezijanskega inspektorja iz Kalkute, g. Marjana Ugueta, ki mi stoji ves čas ob strani s svojimi očetovskimi nasveti. Poleg angleške konverzacije, s katero se naravnost trmasto ukvarjava, mi iz 25 letnih misijonskih izkušenj pripoveduje o taktiki postopanja, o veliki potrebi skrbnega opazovanja okolja, o modrosti in previdnosti pri delu z domačini, ki jih je često zelo težko razumeti, zlasti pa o potrebi globokega duhovnega življenja in zdrave pobožnosti, ki je potrebna vsakemu misijonarju, če hoče zares vzdržati in zmagovati velike nevarnosti, ki jih je toliko združenih z misijonskem delom. Pravi, da je pred kratkim blizu svojega roj-

stnega kraja Saragose v Španiji govoril nepretrgano 4 ure misijonskim kandidatom o najvažnejšem predmetu: "Misijonar bodi pripravljen na žrtve". Kdor ni absolutno pripravljen na neprestano nekrvavo mučenje, naj rikor ne hodi v misijone... to je njegove mnenje.

Pribrzeli smo na rimsko letališče Ciampino. Bilo je zvečer in temno kot v roku. Kmalu po šesti uri izvemo, da ima avion zamudo, in še malo potem, da direktne zveze z Bombajem ne bo, kajti avion leti samo do Lidde v Palestini. Vprašali so nas, ali raje počakamo še dva dni v Rimu na boljšo, direktno zvezo z Bombajem, ali pa hočemo iti kar takoj ra pot in počakati dva dni v Liddy. G. Uguet, ki je že v Rimu iz Madrida grede moral 9 dni čakati, je bil mnenja, naj gremo kar takoj naprej, in sicer kar vsi skupaj, drugače ne bomo nikamor prišli. Obe salezijanski sestri: s. inspektorica iz Madrasa v Indiji in 28 letna misijonarka s. Virginija sta nameravali cs'ati in počakati v Rimu. Jaz sem po molitvi k Svetemu Duhu sklenil oditi takoj naprej, če-

prav sam. Le ven iz Evrope, mi je zvenelo po ušesih. Končno smo se vsi odločili oditi takoj naprej. Ob 8.10 smo startali. Še preje je bil carinski pregled, pri katerem sem z žalostjo ugotovil, da nimam pri sebi kovčkovega ključa, in komaj komaj so me spustiti v avion.

Odlet.

Vsedli smo se v zadnje 4 sedeže na obeh straneh hodnika, misijonarja na desni, sestri na levi. Vseh potnikov nas je bilo na štirimotorniku 42. Nekaj jih ni moglo potovati zaradi pomanjkanja prostora, nekatere je zadržala policija, ker kot tuji niso imeli "Soggiorna"...

Ko smo ob 8.12 odleteli z letališča, sem še poslednjič blagoslovil vse drage sobrate v Rimu, sestre v Sieni, rojake po taboriščih, v Argentini, po vsem svetu razkropljene begunce in umirajočo domovino, proseg Boga, da bi nas vse trpljenje utrdilo in še tesneje povežalo s Kristusom, ki je Začetek in Konec življenja vsakogar izmed nas.

Niti malo mi ni bilo težko ob misli, da vse drage zapuščam, da odhajam. Navdajalo me je prepričanje, da bo moj odhod mnogim, ki sem jih poznal in z njimi skupaj za rast božjega kraljestva deloval, pomagal, stopiti na isto pot, vzeti misijonski križ na rame in odhiteti na pomoč vsem onim najbolj zapuščenim, ki o Odrešeniku Kristusu še ne vedo in še niso okusili vse tolažbe in silne moči, ki izvira iz skromnega bivališča evharističnega Kralja.

Pač pa mi je močno stopila pred oči misel, kako bi bilo pač lepo, če bi sedela ob meni v letalu še g. Prebil in bogoslovec Jerman, pa nekaj novih slovenskih usmiljenk-misijonark. Potolažil sem se, da bo Bog, ki je vsemogočen, tudi njim kmalu odprl pot v daljno Kitajsko. Od misijonark sem tudi zvedel, da odhaja s "Tavrino" iz Genove pravkar 6 salezijank in nekaj misijonarjev. Tako bo naš brat Ciril imel sebi primerno družbo in veliko prilike za italijansko konverzacijo...

Takoj sem ugotovil, da me morska bolezen ne bo kaj dosti mučila, dočim je sestra Virginija postajala vsak hip bolj blede, jaz ji pa kljub svoji medicinski diplomii nisem mogel niti s kapljicami postreči...

Leteli smo čudovito mirno. Reči moram, da mi je bila vožnja z avtobusi po rimskih ulicah često mnogo težja. Ob večerji, ki so nam jo znosili na kolena, sem sicer pogrešal trdne podlage, ko je vse tako valovilo in grozilo, da me vsega pomaže; najbolj me je pa motilo, da

moram jesti na angleški način, namreč toliko vrst hrane, da sem se kar ustrašil, kje naj bi začel

Od časa do časa se je oglašal mladi kapitan in nas pozival, naj se dobro s pasom prevezemo, češ da bomo pluli skozi nemirne cone; za kake trenutke je bilo res, kot da bi izgubljal tla pod nogami. V močnih sunkih smo padali in se spet dvigali. Največ trpi ob takih prilikah seveda glava in želodec. Naenkrat smo prišli tudi v silen naliv in bliskalo ter grmelo je tako, kot bi bil že sodni dan. Pa kmalu smo prileteli spet v čisto ozračje. Na nebu so migljale tisočere zvezde, pod seboj pa sem opazoval prostrano brezbrežno vodovje morja.

Točno po šestih urah poleta smo ob deset minut čez tri zjutraj pristali v Kairo. Večina potnikov je tu izstopila, le 12 nas je ostalo; vkrcal se pa ni nihče, ker oblasti radi koiere nikogar ne puste iz dežele. Po enournem čakanju smo odleteli proti Palestini, pluli nad Suezom in prostranimi peščenimi ravninami, dokler nismo ob petih zjutraj pristali v Liddy, nekako 80 km od Jeruzalema.

Sveta maša v Sveti deželi.

Morali smo izstopiti in čakati, kaj bo z nami. Že je kazalo, da bomo morali v Tel Aviv, ko je predobri naš pilot, ameriški Poljak Kratočil, naročil dežurnemu na letališču, naj nas odvedejo v Jeruzalem, da bomo vsaj kaj videli. Prtljago smo pustili kar na letališču.

S taksijem smo brzeli proti svetemu mestu. Samo Bog ve, kaj sem občutil, ko sem se razgledoval po kamniti in peščeni palestinski zemlji, kjer je naš Gospod toliko let za nas živel in se žrtvoval, pa ne tako kot mi z vsem potrebnim opremljen in oskrbljen. Zlasti to sem težko razumel, kako je mogel hoditi po tej zemlji bos. Sicer pa še danes Arabci bosi tod okrog hodijo.

Odpeljali so nas — seveda na stroške letalske družbe — v jeruzalemski hotel Park Lane, kjer naj bi čakali nadaljnih ukrepov. V tolažbo smo čuli, da bo to čakanje trajalo samo dva dni.

Brž sem skušal ugotoviti, kje bi bila najbližja cerkev, da na dan sedmega novembra, ko je praznik našega blaženega kitajskega mučenika Perboarja, opravim sveto mašo. Mišlite si lahko, kako sem bil Bogu hvaležen za to milost, saj se mi prejšnji dan še sanjalo ni, da bom v Jeruzalemu maševal.

Moji sopotniki, španski salezijanec in italijanski misijonarki, so že na letališču v res-

tavraciji zajtrkovali, med tem ko sem jaz močno upal, da mi bo Bog dal možnost, izpolniti dan s sveto mašo, če ne bom sam stal ovir.

Okrog 11.15 sem v Katamonu prišel do cerkve svete Terezije Deteta Jezusa, zavetnice misijonov, katere mogočen kip me je že pred vhodom v cerkev, na vrtu, razveselil. Spet sem ugotovil, da Mala Cvetka na mene ni pozabila. Maševal sem ob 11.45 pri glavnem oltarju Sv. Terezije v cerkvi bosonogih karmeličanov. Oltarna slika predstavlja Marijo z Jezusom v naročju, pod njo širni svet, pred njenimi nogami pa kleči sveta Terezika, ki sprejema iz Marijinih rok cvetje in ga siplje na zemeljsko oblo.

Stregel mi je Arabec, pripravljal in postregel z zajtrkom mi je madžarski brat. Pri kavi sem se razgovarjal z libanonskim patrom, potem s Francozom in končno Maltežanom, ki v kratkem odhaja v misijone v Sirijo. Libanonski pater mi je pripovedoval, kako postaja položaj v Palestini vedno bolj napet. Pravi, da je krivda pred vsem na strani Evropecev, ki pri svojem delu za širjenje vere ne znajo odmisлити svojih političnih teženj. Z uveljavlo domače oblasti, mi je razlagal, se bo tudi tu marsikaj izčistilo in bodo ostali v Gospodovem vinogradu le najbolj zvesti in nesebični, ki žele živeti izključno le za rešitev duš. Spreobrnjenja so silno redka. Le v primeru, če hoče kak Jud priti do ameriškega vizuma ali dobiti dobro službo v kaki misiji, se da krstiti. Mahomedanci pa niti tega ne. Treba bi bilo pred vsem domače duhovščine.

Po kosilu smo s taksijem odhiteli v samostan salezijank, ki imajo v Jeruzalemu veliko hišo za vzgojo arabske ženske mladine. Tam sem govoril s prekmursko sestro Marijo Žitek, rojakinjo msgr. Kereca, ki ji je g. Jerič odprl pot k salezijankam in je kmalu mogla oditi v Sveto deželo. Vstopila je 1. 1927, novicijat končala v Italiji, od leta 1935 pa deluje v Palestini. Slovensko govori že precej slabo, je pa zadovoljna in seveda tudi srečanje s slovenskim misijonarjem ji je bilo dobrodošlo. Obložila me je s spominki iz Svete dežele.

V betlehemiški votlini.

Od salezijank smo se potegnili v 9 km oddaljeni Betlehem. V frančiškanski cerkvi sv. Katarine smo obiskali votlino, kjer se je rodil Jezus Kristus. Kako iskreno sem mogel moliti; poljubljal sem v tla vzdano ploščo z napisom: "Hic de Maria Virgine Iesus Christus natus est". (Tu se je iz Marije Device ro-

dil Jezus Kristus). Vstavili smo se še ob drugi votlini z jaslimi, kjer je Jezus počival, obiskali prebivališče sv. Hieronima, ki je na kraju Jezusovega rojstva kot puščavnik prevajal Vulgato-Sveto pismo, nato pa smo šli k salezijancem.

Sprejel nas je prav ljubeznivo predstojnik, doma iz Peruja. V družbi s še drugimi gosti raznih narodnosti nam je razkazal ustanove, v katerih se vzgaja nekaj stotin doraščajočih Arabcev, ki se uče najrazličnejših obrti ali obiskujejo šole. Od salezijancev je lep razgled na tisto pastirsko polje, kjer se je na prvo Sveto noč angel prikazal pastirjem in jim oznanil veselo vest.

Tik pred odhodom iz Betlehema sem naletel na francosko usmiljenko, ki je na vsak način hotela, da prenočim in drugo jutro mašujem v njih zavodu. V Betlehemu jih deluje 17; nekaj jih je Francozinj, ostale pa so Egipčanke in Sirijke. Rad bi jih obiskal, a skupno smo ugotovili, da moramo oditi nazaj, da ne bi imeli kakih nepotrebnih težav, kajti ob 6 je že policijska ura. Prosil sem dobro sestro usmiljenko, naj vsem sestram priporoči mojo misijonsko pot v molitev, pa tudi obeh slovenskih Vincencijevih begunskih družin naj se spominjajo ter našega ubogega naroda. Častita sestra mi je rekla, da bo prišla drugo jutro v Jeruzalem k moji maši, kar se je tudi zgodilo.

Hotel sem se ustaviti še v Tantarju, 1 km od Betlehema (tu blizu je bil kralj Peter v svojem begunstvu), da bi obiskal slovenskega salezijanca, brata Jožefa Krena, pa mi čas ni dopuščal. Telefonsko so mu sporočili, da ga bom jaz naslednji dan pričakoval po sveti maši v cerkvi božjega groba.

Zadovoljni smo se vrnil domov zvečer ob 19. Po sveži prhi sva z g. Uguetom začela dolg razgovor o misijonskem delu, odnosu do domače duhovščine, ravnaju z njo, itd. On trdi, da nikakor ne kaže delati med Evropejci in domačim klerom kakih razlik, da pa je treba paziti na marsikaj.

V cerkvi božjega groba.

8. november 1947.

Svoj 34. rojstni dan sem zaživel na svetih tleh, kjer so se dogajali najznačilnejši dogodki naše svete vere. Z g. Uguetom sva maševala v cerkvi božjega groba, on na Kalvariji, na mestu, kjer je stal Gospodov križ, jaz pa na Jezusovem grobu. Prostor je zelo podoben loretski hišici, le da je vhod majhen in nizek, tako da more priti duhovnik le globoko sklo-

njen k oltarju. Ministiral mi je arabski dijak, pri sv. obhajilu pa je bilo nekaj arabskih duš in francoska usmiljenka, ki sem jo prejšnji zvečer srečal v Betlehemu. Kako zbrano sem spet lahko enkrat maševal! Usmiljenka mi je po maši prinesla dva zavoja blagoslovljenih križev iz oljčnega lesa z vrta Getsemani in Oljske gore. Ker sem v Rimu po neprevidnosti pustil vse podobice in čudodelne svetinje, mi je bil ta dar skromne usmiljenke nad vse dobrodošel, da sem mogel potem vso pot do cilja deliti spominke, križice.

Libanonski karmeličan mi je že prejšnji dan omenil, da je v frančiškanski cerkvi božjega groba en pater Jugoslovčan. In res, takoj po maši sem po srečanju z dvema poljskima begunskima duhovnikoma naletel na krepkega bosanskega frančiškana p. Marjana Marjanoviča. Šele 35 let je star, pa je deloval že v Alesandriji in Tiberijadi ob Genezareškem jezeru, dokler ni prišel v Jeruzalem kot "Presidente del S. Sepulcro del N. S. G. Christo — Poglavar groba našega Gospoda".

V spremstvu take avtoritete smo si lahko prav natančno ogledali vse znamenitosti cerkve božjega groba. Tesno mi je bilo pri srcu, ko sem otipljivo videl needinost kristjanov: poleg katoličanov-frančiškanov imajo posebne pravice v cerkvi tudi grško-pravoslavni, armensko-pravoslavni, kopti, dočim ima ključ od cerkvenih vrat v lasti muslimanska družina, kateri mora vsak dan ena od omenjenih krščanskih skupin plačati za odpiranje vrat 8 piaster, približno 200 Lir. Od pol dvanajstih do pol ene opoldan in od 6 zvečer do pol šestih zjutraj so vrata zaklenjena in ni mogoče ne ven ne notri. Kako sva z g. Uguetom zdihovala!

P. Marjan nam je razkazoval in razlagal vse lepo zapovrstjo: Kalvarijo z razpoko v skali (prostor, kjer je stal križ, je last pravoslavni), Arimatejevo družinsko grobnico, božji grob, kapelo, kjer je sv. Helena našla sveti križ, in kapelo, kjer je umiral vodja križarskih vojsk. Po cerkvi moliti je zelo težko, ker je vedno dosti sprehajalcev.

P. Marjan se mi je ponudil za vodnika za vse dopoldne. G. Uguet pa je odšel s salezijanskima sestrama z avtom na razgledovanje. Kako sem Boga hvalil za to jutro!

Po Kristusovih stopinjah

Najprej sva odšla na goro Sion v dvorano zadnje večerje. Muslimani ljubosumno čuvajo, da ne bi kak kristjan vstopil vanjo, vendar se vsaj sestram, ki vzgajajo njihova dekleta,

včasih to le posreči. To jutro se je tudi nama, čemur se je p. Marjan silno čudil. Tiho sva zmolila Očenaš, da paznik najine molitve ne bi opazil. Nato sva se ustavila še pri nemških benediktincih na Sionu v hiši, kjer je po tradiciji umrla Marija. Krasni mozaiki, ki so jih ustvarili menihi sami, so me kar presenetili. Zlasti lep je kip umrle Marije. Med patri je tudi o. Hieronim Brišič iz otoka Brača, svet, mlad duhovnik, ki je — kot sem izvedel od več strani — ponos vseh Jugoslovčanov v svetem mestu. — Mimo „Cantus Galli“, cerkve francoskih asumpcionistov, sva šla po vsej poti, ki jo je Jezus iz dvorane zadnje večerje prehodil do Kalvarije. V globoki zbravnosti sva stopala po pobočju doline Jozafat pod obzidjem jeruzalemskega templja. Sedaj se šopiri gori mohamedanska džamija El Aksa. Na nasprotni strani se bohota Oljska gora, katere pobočje je posejano z nagrobnimi kamni tisočev Judov, ki prihajajo iz vseh delov sveta v Jeruzalem umret, da tako njihova telesa najdejo v svetem mestu poslednje počivališče.

Onstran Cedrona sva se vzpela preko ceste, ki vodi v Jeriho, na vznožje Oljske gore do lepe frančiškanske cerkve „Agonia“, ki stoji na vrtu Getsemani. Šla sva mimo Absalomove grobnice, kamor skozi odprtino sleherni mimoidoči Jud vrže kamen iz prezira do Absaloma, ki je Davida preganjal. Na pročelju cerkve „Agonia“ je lep napis: „Preces supplicationesque cum clamore valido et lacrymis offerens exauditus est pro sua reverentia... Sustinete hic et vigilate mecum!“ Lepi mozaiki v notranjosti cerkve živo govore o Gospodovih poslednjih srečanjih z učenci in — Judom. Vsi večji narodi imajo v tej cerkvi svoje kapele z mozaikom. Poljaki so na svojem mozaiku v levem kotu spodaj oveko-večili angleško izdajstvo nad poljskim narodom s posebnim napisom iz l. 1945... Ogle dala sva si skrbno zavarovane oljke na vrtu Getsemani, stare in zgrbančene od 2000 letnega življenja, priče Jezusovega smrtnega boja. Videla sva tudi duplino, v katero je hodil Jezus često iz Jeruzalema prenočevat. Mimo kapele kamenjanja sv. Štefana sva odšla navkreber do jeruzalemskega obzidja, kjer se pričinja Gospodovega križevega pota 1. postaja.

V francoskem nacionalnem svetišču sv. Ane sva obiskala votlino, kjer se je rodila Marija. Često sem to jutro mislil na sobrata fr. Toneta. Kako bi doživljal vse te svete kraje, kjer je Marija bivala! Prijazni Lavigierjevi beli očetje imajo tu svoj grško katoliški seminar, v katerem se vzgaja precej domačih

gojencev, bodočih apostolov arabskih rodov. Vzgoja je baje odlična in trdijo, da imajo bodočnost v Palestini pred vsem ti patri, zaradi svoje metode prilagoditve arabskemu življu. Na dvorišču sem pohitel v „Piscino probatico“ prav do vode navzdol. Pri vhodu sem bral na zidu slovenski odlomek iz sv. pisma o bolniku, ki je čakal rešenja ob plivkanju vode.

Mimo gradu „Antonia“ sva šla v cerkev Bičanja, kjer imajo frančiškani svoj jeruzalemski biblični institut. Obiskala sva Bosanca p. dr. Avgustina Avguštinčiča, iz Brčkega doma, si ogledala „litostratos“ in prekrasno umetno Kristusovo trnjevo krono v glavnem oltarju. Nemški brat Pasqual nama je postregel, ameriški pater arheolog Saler pa nama je dal svoj blagoslov.

Nadaljevala sva s križevim potom do cerkve božjega groba, iz katere sva zjutraj odšla. Pot, ki sem jo prehodil od dvorane zadnje večerje do Kalvarije, mi bo ostala v neizbrisnem spominu.

Obisk pri 84 letni Slovenki

Ker so muslimani med tem že zaklenili cerkvena vrata in p. Marjan ni mogel v samostan, sva odšla na dom 84 letne Slovenke iz Rake pri Krškem, Marije Malenšek, za katero p. Marjan skrbi. Je že 38 let v Jeruzalemu. Vse življenje je živela le za siromake. Njen edini spremljevalec je bil — rožni venec. S 17 leti je šla v Zagreb v službo; čudežno v Lurdu ozdravela; bila trikrat v Loretu. Nikoli ni ničesar imela, vse je revežem sproti razdala, pa ji je Bog vedno vsega potrebnega dajal in ji omogočil celo božjo pot v Jeruzalem, kjer je ostala. Leze že zelo v dve gubi, pa še vedno dnevno hodi k maši. Pripovedovala mi je zgodbo svojega življenja. Kako dober je Bog! Vsi Slovenci v Jeruzalemu se pri njej zbirajo: družina Modričeva, 24 letni Andrej Srna, mehanik, poročen s katoliško Arabkinjo, in Pretnar Franc, oba odlična katoličana iz Bleda, ki ju je p. Ambrožič nekoč kot mlada fantiča privedel iz domovine v Emavs, da bi postala frančiškana, pa nista imela poklica za to. P. Ambrožič deluje sedaj v Kairu, saj ga je g. Kopač na svojem potovanju v misijone obiskal.

Srečna je starka zahvaljevala Boga, da je pred smrtjo srečala še slovenskega misijonarja. Seveda sem ji obljubil spomin pri sv. maši, ona pa meni vsak dan vsaj en rožni venec. Ob razhodu pa je jokala in spraševala, če me res ne bo več nazaj.

Od nje grede sem se spoznal še s tremi katoliškimi črnogorci, ki so tu v službi po gostiščih ali kot samostanski vratarji. Naš ameriški Poljak pilot Kratowil je s svojo skupino ravno križev pot ogledoval, pa mi je prišel naproti s prošnjo, da mu v spomin na skupno vožnjo iz Rima do Jeruzalema podpišem novokupljeni angleški misal in napišem svoj bodoči naslov. Rad sem mu ustregel. Ker sem že prej, v debati v Liddy, doznal, da je velik protikomunist, sem mu dal tudi nekaj čudodelnih svetinjic za njegovo družino v Rimu. Začel me je spraševati, imam li kaj denarja, in ko sem mu — neroden kot vedno za denarne zadeve — odgovoril in zatrdil, da ga imam, mi je vseeno stisnil v roke 1 panu (angleški funt v vrednosti 4 dolarjev).

Mudilo se mi je — bilo je že četrta na dve — ker je bilo rečeno, da gremo ob dveh že proti letališču in ob 6 zvečer naprej. Ker sem po Jeruzalemu pridno delil na vse strani spominke, kolikor sem jih imel seboj, sem se odšel z njimi založit k francoskim usmiljenkam. Francoska prednica me je rada uslišala. Blagoslovil sem vse sestre, se priporočil v molitev ter odšel z dvema zavojčkoma čudodelnih svetinj spet naprej.

Pri sorodnici misijonarja Baraga

Ko sem v Park Lane hotelu, kjer niti križa v sobi nisva z g. Uguetom imela, izvedel, da še ne odidemo zvečer naprej zaradi slabega vremena, sva s p. Marjanom odšla se k dvema Ljubljankama. V Jeruzalemu namreč živi gospa Leitgeb Friderika, roj. Baraga, sorodnica misijonarja Barage, katere pokojni mož je ožji rojak škofa dr. Gregorija Rožmana in ju je naš prevzvišeni tudi poročil. Pri sebi ima nadebudno 26 letno hčerko Martino. Že od leta 1941 sta tu.

Seveda smo bili hitro v debati in smo se veliko pogovorili o Palestini, arabskem vprašanju in misijonskem delu. Bežali sta od doma pred rdečimi. Martina je v Ljubljani dovršila trgovsko akademijo, nato v Beogradu in Genovi triletno visoko komercialno šolo. Sedaj je učiteljica v Notre Dame de Sion pri francoskih sestrah, kjer poučuje matematiko, zemljepis, fiziko, prirodopis, botaniko, kemijo in angleščino v francoščini ter angleščino kot jezik. Govori francosko, italijansko, angleško, nemško, poljsko, rusko, slovensko, srbo-hrvaško, zna strojepis in slovensko stenografijo in zdaj pretipkava zgodovinsko študijo o Ludoviku Posavskem v obliki romana, ki ga je 10 let pripravljala in mi je želela 1 izvod dati

seboj, a obsega 800 tipkanih strani. . . Pravkar pripravlja novo delo o Aleksandru Severu. Ima izredno veselje za vzgojo mladine in delo z jeziki. Pripovedovala mi je o svojem petletnem vživljanju v arabsko dušo. Trdi, da so Arabci zelo sprejemljivi, le Evropci se jim ne znajo približati. Je v stalnih stikih z arabskimi krogi in med njimi vedno dobrodošla. Omenjala mi je, kako je zrasla iz liberalnih krogov, a njena ideološka smer je danes po vseh izkušnjah izrazito katoliška. Tudi p. Marjan je ni mogel prehvaliti. Z mamó od tega sveta ničesar ne pričakujeta. Martina je trdno odločena živeti in delati le za Boga in bližnjega, ko je spoznala vso praznoto posvetnosti. Silno si obe želita na Kitajsko, nakupili sta si že strojev — gospa je imela doma delavnico za pletenine. Seveda sem jima z veseljem obljubil pri msgr. Kerecu posredovati zanju. Zlasti gđc. Martina bi bila nad vse dragocena moč za delo med žensko mladino, pri šolstvu, v stiku z izobraženstvom, in drugo. Obljubili sta, da bosta veliko molili in s svoje strani vse storili za uspeh te zadeve. Tudi jaz bom storil svoje, da čim prej ojačijo vrste slovenskih misijonskih delavcev na Kitajskem. V oporo sem jima pustil brezjansko Marijo in čudodelne svetinje.

9. november.

Ker je bila nedelja in sem bil prost, sem se odzval povabilu, da pridem na kosilu k Leitgebovima in tako z njima skupaj proslavim Martinin rojstni dan. Govorili smo o misijonih, o domovini, o rdečih, in drugo. Razgovor z njima mi je bil kakor razgovor z dolgoletnimi apostolskimi sodelavci v domovini.

Popoldne sva šla z g. Uguetom v San Salvatore k frančiškankom, on obiskat rojaka Španca, jaz pa p. Adolfa Čadeža OFM iz Ljubljane, strica znanega kateheta Čadeža. Mož je že 80 let star, a sva se zelo lepo pomenila in je bil vesel srečanja. Nekaj misli

sem izmenjal tudi s črnogorskim vratarjem laikom, nakar sva šla z g. Uguetom k procesiji v cerkev božjega groba. Ker je na cestah že ob 18 stroga policijska ura, nisem utegnil v Smidt College k nemškim sestram sv. Karla Boromejskega, kjer sem želel obiskati slovensko goriško rojakinjo s. Angelino Martelanc. Napisal sem ji pismo, priložil spominke s čudodelno svetinjo in prosil gđc. Martino, da ji pismo odnese, kar mi je rada obljubila.

Z g. Uguetom sva pozno v noč debatirala, najini sopotnici, salezijanska provincijalka s. Terezija iz Madrasa in s. Virginija, pa sta pridno molili in študirali angleščino. Ob 2 zjutraj bo treba s taksijem v 60 km oddaljeno letališče Lyddo. Muslimanski strežniki v hotelu so prejeli vsak svoj „bakšič“, napitnino; zlasti naš „sobni“ se je veselo hahljal, ko sva ga še posebej obmetala s piastrami, lirami in jaz — s čokolado; fes se mu je kar privzdigoval od sreče. Drugemu sem dal zavojček italijanskih „Nacional“ cigaret, in čeprav ne smejo kaditi, jih je z veseljem sprejel.

Z g. Uguetom sva zaključila najina razmišljanja: Po 2000 letih Kristusovega življenja tu, je v Jeruzalemu, ki je danes ogromno mesto, 90 odstotkov Arabcev, nekaj Judov in peščica kristjanov, od katerih pa so mnogi, zlasti Angleži, v pohujšanje nekristjanom. Zdi se, da se z zaostritvijo borbe med Judi in Arabci bliža čas, ko bo polumesec poteptal križ — na Kalvariji sami. Ves svet tone. Veliko moramo moliti in žrtvovati, da ne izgubimo še tega, kar že imamo. . .

Po večerni molitvi — bilo je že 11, a z g. U. kar nisva mogla zadremati — sem zbiral vtise. Dobrota božja mi je dala videti Jeruzalem in začeti svoje misijonsko življenje in delo s čudovito hojo po Jezusovih stopinjah.

(V prihodnji številki objavimo misijonarjeva doživetja v Indiji, zlasti med jezuitskimi misijonarji.)

INDIJA — NEODVISNA

Prvič se Vam oglasim iz svobodne Indije. Ko je pretekli Veliki Šmaren pokukalo sonce izza snežnih himalajskih velikánov, ko se je dvignilo iznad brezmejnega Bengalskega zaliva ter posijalo na rižna polja, vasi in mesta, so njegovi žarki oblili z zlatom na tisoče zastav in zastavic, ki so veselo plapolale nad mogočnimi palačami velemest, nad tovarnami, nad hišami in prav tako nad slamnatimi kočami po vaseh. Vse povsod si videl rumeno,

belo in zeleno barvo, kot da bi sonce posijalo na to bajno deželo skozi ogromno prizmo. Ko so se valovi zaganjali tisto jutro ob indijska obrežja, so občutili, da je Indijo navdalo novo življenje, da so jo prešinili novi, močni utripi veselja in samozavesti, upanja in poguma. Ti občutki so se izražali na obrazih ogorelih Indijcev, ki jih je prvič navdala zavest, da je odslej Indija res samo njihova in da bodo oni živeli samo za njo, delali, se trudili, trpeli

in umrli, če treba, za njeno veličino. Po mestih in vaseh je zaživelo. Vsepovsod so se zbirale gruče, se pomikali slavnostni sprevodi, igrale godbe, ropotali podolgovati indijski bobni, strumno korakale mladinske skupine ter šolska mladež. Iz tisoč in tisoč grl je vrel na dan klic: „Jai Hind!“ (Živela Indija!) Ta klic je združil vse, mlado in staro, revno in bogato, od vzhoda do zahoda, od severa do juga.

Tudi tam gori na severovzhodu ob Bengal-skem zalivu in na severozahodu od Arabskem zalivu so plapolale zastave, bele in zelene barve, s polmeseccem in zvezdo, ob velikem navdušenju ljudstva, ki je prav tako praznovalo ustanovitev neodvisne države v Indiji bivaajočih mohamedancev: „Pakistan“.

V „Združeni Indiji“ (Union of India) in v „Pakistanu“ torej je bilo ta dan vse na nogah. A od vsakih 100 Indijcev so bili 4 še posebno veseli, še bolj praznično razpoloženi. Več kot 4 milijone katoliških Indijcev je ta dan skupno z vsemi katoličani sveta praznovalo Vnebovzetje nebeške Matere in Kraljice Marije. Stolnice, cerkve ter vaške kapele so se napolnile. Pobožni verniki so zapeli Mariji v čast in Bogu v zahvalo za dar svobode. S prižnice so spregovorili škofje in duhovniki o Vnebovzetju Marijinem, o prostosti in resnični svobodi, ki nam jo je zaslužil in podelil naš Gospod Odrešenik, o svobodi božjega otroštva, pa tudi o narodni svobodi, ki so jo deželi njeni voditelji priborili skoro brez vojnih grozot, za kar se je treba Bogu res zahvaliti. Vzpodbujali so vernike k vzornemu krščanskemu življenju v novi Indiji, vzpodbujali k molitvi za indijske voditelje, k molitvi za spreobrnjenje rojakov, ki duhovno še niso osvobojeni po Resnici, ki so se iznebili tujca, ne pa še oblasti hudobnega duha. Po oltarjih so zažarele sveče, hramove božje je napolnilo kadilo, zadonelo je iz tisoč in tisoč grl: „Tebe Boga hvalimo...“ Ob glasu zvončka pred oltarjem se je pobožno sklonilo ljudstvo, na katero se je razlil blagoslov Evharističnega Kralja.

Tako so indijski katoličani praznovali dan neodvisnosti. Z njimi so se veselili tudi misijonarji, ki so si bili izvolili Indijo za svojo novo domovino, ki živijo in čutijo s svojimi verniki, katerim pristrčno žele vse, kar je dobro za njih časno in večno srečo. Misijonarji se dobro zavedajo, da so najbolj verni katoličani tudi najboljši rodoljubi. To priča zgo-

dovina, to ve ali bi vsaj vedeti moral ves sodobni svet. Ko je nad lepo, novo katoliško šolo sv. Mihaela v Madrasu ponosno zaplapolala indijska zastava, je spregovoril madraški nadškof, voditelj katoliškega mladinskega gibanja v Južni Indiji, msgr. Ludovik Mathias: „Ljubite in častite to zastavo. Ne izneverite se ji, pa naj stane, kar hoče. A varujte se onih, ki so pripravljene, izneveriti se svoji narodni zastavi in svoji domovini in zavreči Boga in svojo dušo, kot so to storili vsepovsod oni, ki so se udinjali rdeči zastavi in satanovi oblasti!“

Vladi nove Indije se torej ni treba bati, da bi bili katoličani manj zavedni Indijci kot hinduisti ali pripadniki drugih ver.

Ali se je pa katoličanom treba bati nove indijske oblasti in vlade? Zdi se, da tudi ne. Zadnje mesece so zagotovila verskim in narodnim manjšinam kar deževala iz najvišjih vrhov v deželi ter z govorniškimi cdrov. Tudi konstituanta, zakonodajna skupščina v Delhiju je med osnovne pravice vsakega Indijca vključila poglavje o svobodnem izpovedanju katere koli vere in izvrševanju nje bogočastja ter tudi pravico oznanjanja in širjenja vere. Vse je lepo kazalo, pa je vrag tudi tu svoje prste vmešal vmes. Nek zagrizen hinduistični poslanec je k temu poglavju predlagal popravek (amendment), po kateremu naj bi vlada ne priznala kot zakonitega nobenega spreobrnjenja pred dopolnjenim 18. letom. Katoličani širom Indije so se temu predlogu odločno postavili po robu. Žal je bil popravek kljub temu vnesen v zakonski predlog. Če se bi hotela torej v bodoče cela družina spreobrniti, bodo otroci pred 18. letom morali ostati poganji, češ da mladoletni še ne morejo soditi in odločati o svoji veri. Katoliški izobraženci, ki jih ima Indija mnogo, pa ne bodo mirovali, dokler ne dosežejo izločbe tega popravka iz zakonskega predloga.

Indija je torej nastopila novo pot neodvisnosti, svobode. Bo li ta pot vodila k sreči in blagostanju? Da bi le! To Indiji iz srca želimo. A kaj, četudi osreči 400 milijonov svojih sinov in hčera na tem svetu, če pa ne bo sile, ki bi vse te množice povedla k sreči onostranskega življenja! To zmore le Odrešenik sveta Jezus Kristus po svoji Nevesti, sveti Cerkvi, ki prinaša edino končno potrebno svobodo božjih otrok.

Pavel Bernik, salez., Južna Indija.

S ŠIRENJEM "KATOLIŠKIH MISIJONOV" ŠIRIŠ MISIJONSKO
MISEL IN POMAGAŠ SLOVENSKIM MISIJONARJEM!

IN BARAGA...

Bilo je pred dobrim letom v Rimu, ko se je nekdo od misijonskih delavcev v Rimu spomnil, da je koncem junija 1947 sto petdesetletnica rojstva misijonskega škofa Ireneja Friderika Barage. In še se je spomnil, da Barago, njegov nauk o trpljenju, njegov zgled za življenje in njegovo priprošnjo v teh časih Slovenci potrebujemo bolj kot kdaj koli poprej.

Stopil je k nekaterim znanim poznavalcem in častilcem Barage: p. Hugu Brenu, dr. Francu Jakliču, dr. Tinetu Dabeljaku in drugim, ter jim izrazil misel, da bi bilo prav in primero, Baragovo 150 letnico proslaviti in trpeče, pomoči potrebno ljudstvo k njemu napotiti.

Sprejeto. Gospodje so stopili skupaj v Baragov odbor, ki je organiziral po vseh begunskih taboriščih, med primorskimi Slovenci, v Rimu in drugod Baragove proslave in Baragove molitvene devetdnevnicе, razširil med ljudi Baragove knjižice in podobice ter poskrbel za priložnostne članke in razprave v dobrem slovenskem tisku.

Morda najprimernejše dejanje Baragovega odbora pa je bil predlog Slovenskemu Soc. odboru v Rimu in prevzvišenemu škofu dr. Gregoriju Rožmanu, naj bi se celotni slovenski begunski skupnosti priporočilo, da se obrača k Baragu kot svojemu priprošnjiku v vseh zadevah begunstva in izseljenstva in kot vzorniku, ki naj nam sveti na naši bodoči izseljenski poti.

Tedaj je bilo ravno prav hudo z vprašanjem naše izselitve — bi rekel: kakor zakleto. Predlog je bil zato sprejet in izveden z navdušenjem. Vsak begunec je prejel posebno priložnostno štiri-stransko podobico z Baragovo sliko, z njegovo molitvijo za moč in vdanost v trpljenju in z molitvijo za njegovo beatifikacijo ter s toplim priporočilom dr. Gregorija, našega škofa, dr. Mihe Kreka, našega voditelja, in dr. Huga Brenna, glasnika Baragove veličine — kot predstavnikov slovenske skupnosti: naj bi se vsi begunci zaupno obračali k Baragu v svojih težavah in potrebah, zlasti v tako težki zadci naše izselitve v Ameriko.

Zdi se, da se je ubogo ljudstvo tega priporočila oklenilo kot rešilne deske, oklenilo Barage in njegove priprošnje kakor otrok v strahu svojega očeta. In ne zaman.

Nič ne rečemo; a dejstvo je, da se je kmalu potem začelo izseljevanje in da od tedaj vedno bolj napreduje, da je danes v Italiji komaj še nekaj slovenskih beguncev, v Argentini oziroma tik pred njenimi vrati, pa že okrog 2500 naših ljudi, in da se tudi velike težave, na katere ljudje nalete v začetku svojega izseljenstva, domala vsem kar lepo razrešujejo, enim preje, drugim kasneje.

Ali je misel, da je tu vmes Baragova priprošnja, neutemeljena? Kdo si upa to reči? Ne govorimo o čudežu, pač pa o uslišanjih, o čudovitih uslišanjih na Baragovo priprošnjo pri Bogu.

Baraga ni pozabil na nas. Z nami je.

A zdi se, da smo mi (ne oni v Avstriji, ki ga še tako potrebujejo), mi, ki smo že postali deležni velike njegove pomoči, pozabili nanj, zdaj, ko smo že na varnem... podobno kot mnogi pozabijo na skupnost, ko so od nje to, kar so želeli, že prejeli...

Ali ni to umazano? Da ne rečem še kaj več...

In pa neumno! Kakor da Baragove pomoči več ne potrebujemo, ne zase, ne za druge! Ali pa smo že ob vso vero!

Kaj ni pred nami novo življenje z vsemi svojimi problemi, tistimi, ki jih vidimo, in tistimi, ki jih še ne vidimo?

Naše izseljenstvo, rešitev še ostalih tisočev beguncev, sedaj trpeča in nekoč z nami vred vstala domovina... vse to je razlog, da Baraga ne pozabimo. Baraga še krvavo potrebujemo!

A kaj je najboljša nova prošnja? — Zahvala.

Kako je z našo zahvalo Baragu? Kdaj in kako se mu bomo zahvalili in ga tako znova najbolje poprosili?

In kdaj, kdaj ga bomo oltarju vsaj malo bolj približali?

"Katoliški misijoni" bi radi tudi pri reševanju teh naših vprašanj sodelovali. Tudi zato so potrebni.

"Misijonsko sotrudištv^vo slovenskih lazaristov"

Leta 1950 bo že 30 let, odkar so slovenski lazaristi, ki so že preje znatno misijonsko delovali, s prevzemom Misijonišča Groblje prevzeli tudi dolžnost slovenske misijonske akcije. Kako so to dolžnost izpolnjevali prvih 25 let do trenutka, ko je komunistična diktatura v domovini kakor čez noč zamorila domala vsako katoliško dejavnost, o tem bo sodila zgodovina. Danes slovenski lazaristi v domovini sicer obnavljajo opustošeno Misijonišče Groblje, a ne morejo kaj dosti storiti za misijone, zlasti ker komunisti kar naprej zapirajo najbolj delavne izmed njih.

Zato se je pa skupina slovenskih lazaristov, članov jugoslovanske province, bivajočih izven domovine (skupno 36 članov) odločila, da bo nadaljevala z delom za širjenje misijonske misli, za stik s slovenskimi misijonarji in pomoč njim in zlasti za nove misijonske poklice.

V dosedanji dobi begunstva je bilo mogoče **širiti misijonsko misel** pred vsem potom Misijonske dijaške zveze, pri kateri so zlasti na Koroškem požrtvovalno sodelovali mladi frančiškanski kleriki in salezijanec g. Luskar. Ta moderna misijonska dijaška organizacija je širila misijonsko misel ne le v dijaškem okolju, ampak med begunci sploh. Pa o tem v prihodnji številki.

Med vojno skoro docela pretrgani **stik s slovenskimi misijonarji** raznih družb je skušal v begunstvu obnoviti že dolgoletni njihov misijonski korespondent in se mu je res posrečilo že z večino navezati ponovne pismene stike, o čemer pričajo tudi v tej številki objavljena pisma misijonarjev.

Za misijonske poklice pa se je delalo zlasti s propagando ideje misijonskega poklica, s korespondenco s posameznimi kandidati, z omogočanjem vstopa v misijone željnih fantov in deklet v Jugoslovansko provinco Misijonske družbe sv. Vincencija Pav. in usmiljenih sester oziroma v druge družbe, s posredovanjem potnih dokumentov in možnosti potova-

nja mnogim novim misijonarjem, in drugo.

Z izselitvijo večine slovenskih lazaristov na eni strani in na drugi z izselitvijo tudi begunskih množic v razne dežele obeh Amerik bo nadaljevanje tega misijonskega dela deloma otežkočeno deloma olajšano. Otežkočeno s tem, ker bo v izseljenstvu, kjer se ljudje navadno zelo razkrope, veliko težje kot po taboriških združevati misijonske prijatelje v misijonske krožke, na misijonske tečaje, prireditve in pobožnosti, jih organizirati v DŠV in podobno. Skoro edina vez in edino organizacijsko sredstvo bodo v izseljenstvu "Katoliški misijoni", ki so že radi tega nujno potrebni. Lažje pa bo naše misijonsko delo v gmotnem pogledu (in to ni najmanj važna stvar pri misijonih), kajti begunci postajajo izseljenci, ki si s pridnim delom lahko zaslužijo za svoje lastne življenjske potrebe in še v pomoč slovenski in katoliški skupnosti.

Tako imajo slovenski lazaristi v inozemstvu veliko upanja, da se bo dalo storiti za misijone in zlasti za slovenske misijonarje toliko več v inozemstvu, kolikor manj morejo delati v ta namen v domovini. V tem upanju torej hočejo delati.

A ne sami, temveč z zvestim in požrtvovalnim sodelovanjem številnih misijonskih prijateljev-sodelavcev, tistih, ki so se že v domovini in begunstvu skupaj z njimi za misijone trudili, in tudi novih iz vrst slovenskih izseljencev Združenih držav in Argentine, ki se bodo radi pridružili skupni akciji za slovenski delež pri širjenju Kristusovega kraljestva — Cerkve na zemlji.

Zato podpisani kot urednik "Katoliških misijonov" in kot vicevizevator jugoslovanske province Misijonske družbe sv. Vincencija Pavelskega vabim vse že dosedanje in nove misijonske sodelavce, da se priključijo naši misijonski delovni skupnosti, ki se bo odslej nazivala "**Misijonsko sotrudištv^vo slovenskih lazaristov**".

Ta naziv ne predstavlja nobenega dru-

štva ali organizacije, ampak hočemo z njim označevati skupnost tistih, potom "Katoliških misijonov" medsebojno povezanih slovenskih misijonskih prijateljev, ki hočejo sodelovati s slovenskimi lazaristi pri njih splošnem misijonskem delu in še posebej pri razvoju slovenskega lazaristovskega misijona na Kitajskem.

Vabim zlasti vse duhovnike in bogoslovce, nekdanje in sedanje članstvo Misijonske dijaške zveze, raznih misijonskih odsekov Marijinih družb in kongregacij, sodelavce župnijskih misijonskih odsekov, desetnike in stotnike DŠV, članice poklicnih misijonskih krožkov, nabiralce udov Misijonske mašne družbe, poverjenike "Katoliških misijonov" in vse ostale, ki so že kdaj kakorkoli sodelovali s slovenskimi lazaristi pri njih misijonski akciji. Vsi ti naj bi se prijavili v našo misijonsko delovno skupnost kot prvni in naj bi s tem postavili temelj bodoči široki zvezi sodelavcev.

"Misijonsko sodelovanje slovenskih lazaristov" naj bi namreč v bodoče imelo svoje zastopnike povsod tam, kjer je kakšna skupina slovenskih naseljencev, to je v Kanadi, Združenih državah, Argentini, Čileju, Ekvadorju, Venezueli in ostalih državah Južne Amerike, dalje med akademiki v Španiji, med rudarji v Franciji in Westfaliji, med služkinjami v Aleksan-

driji in Kairu, zlasti pa tudi med koroškimi in primorskimi Slovenci in v taboriščih med begunci po Nemčiji in Avstriji — ter drugod.

Naši sodelavci bi pod korespondenčnim vodstvom uredništva "Katol. misijonov" vsak v svojem okolju med slovenskimi izseljenci, zlasti s pomočjo "Katoliških misijonov" širili zdravo misijonsko misel, pomagali misijonskim poklicem na pot do cilja, nabirali člane Misijonske mašne družbe, zbirali darove za slovenske misijonarje, organizirali molitveno pomoč zanje, sodelovali pri širjenju DŠV, in drugo. Vse to bi vršili mimogrede v svojem vsakdanjem življenju, poklicnem delu, družabnih stikih, ne da bi jim to misijonsko sodelovanje vzelo preveč časa in moči.

Vsi torej, ki te vrstice berete in v njih izraženo vabilo razumete ter čutite voljo in veselje za misijonsko sodelovanje, storite odločen korak in se takoj prijavite podpisnemu na naslov: L. L. Basílica Nacional, LUJAN, F. C. O., Argentina (če ste oddaljeni, prosim, z letalsko pošto). V kratkem boste potem prejeli odgovor z zahvalo in podrobnimi navodili ter gradivom za delo.

Z združenimi močmi — na delo za širjenje in zmago božjega kraljestva na zemlji!

Lenček Ladislav, C. M.

Misijonstvo v taboriščih

DŠV V AVSTRIJSKIH TABORIŠČIH V LETU OD OKTOBRA 1945 DO OKTOBRA 1946.

Na misijonsko nedeljo 1945 so se v taborišču Peggez pri Lienzu zbrali mnogoštevilni misijonski prijatelji k misijonski molitveni uri v taboriščni kapeli. Ker je bilo s predhodno akcijo že vse prej pripravljeno, je ob tej priliki DŠV javno nastopila in začela s svojim delom. Jedro organizacije so ves čas tvorili dijaki, ki so bili že pred misijonsko nedeljo vsi o DŠV pri sestankih Dijaških Marijinih kongregacij dobro poučeni in tudi že vpisani med člane DŠV. Zato so na misijonsko nedeljo dobro izvršili svojo nalogo. Vsak je pridobil vsaj 10 novih članov in ustanovil desetnico. Nekateri so zbrali celo do pet ali deset desetnic. Tako se je v začetku vpisalo okrog 700 članov. Čez tri mesece je DŠV štela že 1460 članov, ki so vsi redno vršili svoje dolžnosti in kazali res veliko misijonske vneme. Dru-

žba je bila urejena po desetnijskem sistemu. Vodil jo je gimnazijski katehet Luskar Alojzij, glavno delo pa so opravljali vodniki tišočnij in stotnij. Ti so imeli vsak mesec enkrat sestanek, na katerem so se navduševali za misijonske ideale in vsakokrat naredili konkreten načrt dela za tisti mesec. Naslednji teden po tem sestanku so imeli isti vodniki sestanek v vsemi voditelji desetnij. Obdelali so podrobno mesečni delovni program in kako krajše vprašanje iz misijonskega področja. Ti sestanki so se redno končavali z mislijo iz sv. pisma: „Ako Gospod ne zida hiše, se zastonj trudijo vsi, ki jo zidajo“. Teden za tem sestankom je bil redno določen za splošno vsakomesečno misijonsko akcijo. Vsak vodnik desetnije je obiskal tedaj osebno vse člane svoje desetnije in jih poprosil za dvoje: naj-

prej za duhovni dar, ko jih je opozoril na dnevno člansko molitev; potem pa za prispevek v denarju, ki je bil določen na deset grošev mesečno. Poleg tega jih je opozoril na odpustke, ki jih morejo v tistem mesecu prejeti vsi člani DŠV. S tem se je stalno krepila v članih zavest pripadnosti k misijonski organizaciji, obenem pa je bila redno pobrana članarina. Tako se je v tem času nabrala vsota 1565.90 šil. in 23.50 š. prostovoljnih darov. Zbirka v cerkvi na misijonsko nedeljo tu ni všteta. Ta skupna vsota je bila odpisana preko dekanata v Lienzu na Apostolsko administraturo v Innsbrucku, od tam pa v Rim.

Redno delovanje desetnij je precej motilo dejstvo, da so člani vedno odhajali iz taborišča in so se včasih nekatere desetnije popolnoma razredčile. Treba jih je bilo vedno izpopolnjevati.

Poleg prireditve na misijonsko nedeljo smo imeli še dva splošna misijonska dneva s prireditvami, ki so imele namen, ohranjati in navduševati stare člane, obenem pa širiti misijonsko misel čim dalje. Tako je bilo za praznik sv. Treh Kraljev predavanje in misijonska molitvena ura, ki je bila izredno dobro obiskana. Isto smo naredili na binškošni praznik. Tedaj smo organizirali tudi misijonsko akcijo bolnikov, ki se je dobro obnesla.

Nadalje je DŠV oskrbela, da se je misijonska zavest ob vseh prilikah budila in povdarjala dolžnost misijonske delavnosti. Tako je taboriščno časopisje na našo pobudo objavljalo priložnostne članke z misijonskega področja. Dijaški list „Cvetje v tujini“ ima pa kar stalno prihranjen prostor za tovrstne članke, ki jih pišejo dijaki sami.

Za živo misijonsko zavest med dijaštvom je skrbela Dijaška Marijina kongregacija, ki je redno vsak mesec posvetila pri vseh štirih skupinah po en sestanek misijonskemu vprašanju. Ti sestanki so bili prav lepi in uspešni.

DŠV. si je mnogo prizadevala tudi za ustanovitev Družbe Svetega Detinstva med malimi otroki. Ker pa ljudska šola tega ni uspešno podprla, je započeto delo kmalu zamrlo.

V taborišču Spittal a|Drau je DŠV. začela z delom prav tako na misijonsko nedeljo 1. 1945. Število članov se je gibalo od 500—700. Pridobivali so jih mali ministrantje pod vodstvom duhovnika Rovana Ivana. Isti so pobirali mesečne prispevke in jih oddajali taboriščnemu župniku. V celoti je bilo nabranih približno 700 šil. V tem taborišču je bila organizirana tudi Družba Svetega Detinstva, ki je imela 30 članov.

(Iz poročila uredništvu „Kat. misijonov“.)

Misijonarji pišejo

**BOGOSLOVEC ANDREJ
JERMAN CM**

Kunming, 13. III. 1948. — Najprej prelep pozdrav iz daljne Kitajske v daljno Argentino. Šele pred nekaj dnevi, ko sem se vrnil s „počitnic“, sem od g. Wolbanka zvedel za Vaš naslov. Takoj sem izrabil priložnost ter Vam hočem v nekaj vrsticah podati moje vživetje v čisto nove okoliščine. Še prej se Vam pa prav lepo zahvaljujem, da ste mi utrlj pot na misijonsko polje, saj ni pod soncem lepšega in zaslužnejšega kot je misijonsko delo.

Po srečnem potovanju in prihodu v Kunming sem kma-

lu odšel v semenišče, ki ga vodijo v Kunmingu francoski in kitajski sulpicijanci. Kitajski bogoslovci so bili prav veselji mojega prihoda. Reči moram, da mi od prvega dne dalje ni bilo dolgočasno, čeprav sem se ločil od dragih sobratov. Takoj so me pričeli učiti kitajščine. V vseh rekreacijah je bilo veliko smeha: oni so na meni našli kaj smešnega, jaz pa na njih.

G. superior Grignon mi je dal že drugi dan na razpologo obsežen učbenik kitajščine v italijanskem jeziku. Pričel sem z „radikali“, katerih je 214 (nujno potrebni za pra-

vilno pisavo). S temi sem se bavil skoraj en mesec, vmes sem se pa naučil nekaj besed vsakdanje rabe. Toda moje učenje kitajščine se je kmalu končalo, vsaj ta način. Bogoslovci so namreč 28. decembra končali šolsko leto. Odšel sem tudi jaz z njimi na počitnice; tako so se namreč zmenile zame odgovorne osebnosti. Šli smo v junansko podprefekturo Lu-nan, okrog 200 km južno od Kunminga, v smeri proti Indokini. Istega dne je pa odšel g. Prebil v Čaotung.

Potovanje na te počitnice je bilo zame nad vse zanimivo.

Imel sem prav lepo priliko, spoznavati kitajski značej in se vaditi v potrpežljivosti. Tu ni nobena ura, nobena cena določena, vse se le sprti rešuje. Cest v našem smislu sploh ni. Treba je iti peš ali pa s konjičkom.

Na počitnicah sem bil pri francoskem misijonarju skupaj z dvema kitajskima bogoslovcema. To so vam avanturisti! Skoro vsak dan sem moral z njima in tamošnjim učiteljem na lov ali pa sem bil povabljen od tega ali onega kitajskega kaplana. So bile pač počitnice. Zato sem pa imel več prilike vaditi se praktično v kitajščini. Kamorkoli sem prišel, sem bil tarča zanimanja. V te kraje namreč še noben Jugoslovan ni zašel.

Čas počitnic mi je prav hitro minil. Vrnil sem se v semenišče 9. marca in pričel s študijem teologije. Glede mojega duhovnega življenja kakor tudi glede moje teološke izobrazbe je v tem semenišču prav dobro poskrbljeno. Za spovednika in duhovnega voditelja imam francoskega misijonarja, ki v tem semenišču poučuje filozofijo. Zelo svet in globok mož. Moralko, jus in liturgijo nam razlaga g. superior, tudi Francoz, ki ima to službo že 13 let. Dogmatiko razlaga kitajski profesor, ki je študiral v Parizu. Za zgodovino Cerkve imamo Kitajca, za Staro in Novo Zavezo pa zopet Francoza. Dogmatiko in zgodovino Cerkve bom poslušal v kitajščini, zato bo v začetku bolj trda, pa se bom s časom že privadil. Sploh sem glede jezikov v prav zanimivem položaju; Teologija v latinščini in kitajščini, duhovno vodstvo in občevanje v francoščini, učbenik kitajščine v italijanščini, kitajski slovar v angleščini, kadar me bo pa obiskal g. Wolbang, bo pa

kranjščina na vrsti. Pa sem kar zadovoljen s tem položajem, saj mi bo prav vse še prav prišlo.

Po treh mesecih skupnega življenja s Kitajci lahko ugotavljam, da ni težko z njimi skupaj živeti in se vživeti v kitajske razmere, če ima človek le nekoliko dobre volje. Vsekakor bodo ta 4 leta študija velike važnosti za priučitev kitajščine in spoznavanje Kitajske in Kitajcev.

M. KSAVERIJA PIRC OSU.

V letu 1947. se je mudila v Rimu znana slovenska misijonarka m. Rafaela Vurnik OSU, ki je kot predstojnica vseh uršulinskih misijonov v Siamu in na Kitajskem prišla v Evropo in sveto mesto v važnih družbenih in misijonskih zadevah. V Rimu smo imeli z njo čast govoriti. Ob tej priliki nam je izročila tudi pismo sosestre m. Ksaverije Pirc, ki ga v naslednjem objavljamo. M. Rafaela in m. Ksaverija, kot vemo, delujeta skupno z m. Deodato Hočevnar, tudi uršulinko, v Siamu, ki se po novem imenuje dežela Taj.

Bangkok, zavod Mater Dei,
4. avg. 1947.

Kako ste me razveselili z ljubim, dolgim pismom. Uboga domovina, samo svetniki jo zamorejo rešiti. Mnogo moramo moliti, zlasti k našim svetnikom — mučnikom: dr. Ehrlichu in drugim. Kako krasne so Ehrlichove spominske podobice, ki ste mi jih poslali! Tako globoko zajeta umetnost!

Silno me veseli, da nadaljujete z misijonskim delom, zlasti ker upate celo tiskati, če ne doma, pa v tujini. Tako upamo, da v bodoče misijonarji ne bomo tako pozabljeni, kot smo bili zadnjih sedem let, ko smo imeli občutek, kot da nas je ves svet pozabil. Nobenega

naraščaja, nobene pomoči od nikoder...

Seveda, res je, da se Evrope vse hujše godi kot nam. Tu zaenkrat ni nobenega preganjanja kristjanov. Mnogi, ki so v letih 1938—1945 odpadli, so se spet spravili z Bogom in Cerkvijo. V naši kapelici imamo vedno spet kak krst odra-slih, zlasti iz vrst izobraženstva. Na drugi strani pa gredo stotine in stotine učenkov skozi naše šole navidezno nedotaknjene od krščanstva. Ljubijo našo šolo, svojo „almo mater“ in svoje učiteljice, saj se tako rade vračajo ob praznikih in obletnicah s prekrasnimi šopki orhidej, ki jih kupijo v cvetličarnah za drag denar. Za god. č. m. prednice je kapela kot en sam cvet, in vse to so pokloni pogank. Kadar pa govorimo o Bogu in veri, so kot bi bile gluhe. Nekateri tudi molijo, kadar so v stiski. Da bi pa služile Bogu z žrtvami, to je nekaj nezaslišanega.

Letos imamo v šoli 1150 učenkov, tako ljubke deklice, povečini iz takozvanih boljših krogov. Naše šole obsegajo: otroški vrtec, štiriletno ljudsko šolo, šestletno realno gimnazijsko in dveletni pripravljalni tečaj, a sprejemamo vanj le dekleta z maturo realne gimnazije. Ker so naši prostori omejeni, je kaj težko dobiti vstop v našo šolo. Pravi boj je za vsako prazno mesto, zlasti v internatu. Učenke se vpisujejo za celo leto naprej. O, ko bi imeli več redovnic! Dela, idealnega dela za Boga in mladino ne manjka. Ministerstvo prosvete nam je zelo naklonjeno. Vsaka inspekcija medsebojno zaupanje in prijateljstvo znova utrdi.

Šola je v Siamu edina možna oblika apostolata. In v šoli je toliko prilike za besedico o ljubem Bogu! Sejemo, seje-

mo ob vsakem času, dobri Bog pa daj, da bo seme vzkliko. Budisti so preveč zadovoljni sami s seboj. Ne čutijo potrebe po Kristu in zato se tudi tako težko spreobrnjejo. 1. avgusta smo praznovali začetek budistovskega posta. Na stotine mož vseh starosti in krogov je vstopilo za tri mesece v budistovski samostan, da premišljujejo, molijo in se postijo ter se tako približajo „nirvani“. Iz bližnjega samostana čujemo zvečer pogosto petje boncev. Lepo ubrano je in slično gregorijanskemu. Koliko molitev in žrtev bo še treba, da zasije luč tem milijonom okrog nas, ki ne čutijo nobene potrebe po njej!

Č. m. Rafaela je še vedno naša predstojnica. M. Deodata je tudi še vedno tu. Pridno misijonari in poučuje fiziko na naši gimnaziji po 18 ur na teden. To ni šala, poleg obilnega drugega dela. Še ena Jugoslovanka je tu: Hrvatica m. Avgušтина Ahčín, rodod iz Zagreba. Poučuje godbo in jezike in je sploh zelo porabna. Bila je več let v Harbinu v Mandžuki, kjer imamo uršulinke zavod z vzhodnim obredom. Kaj zanimivega nam ve povedati! Pozna Ruse od blizu. V Rimu imamo pa še eno mlado Ljubljankanko, ki čaka na odhod v misijone že celo vrsto let. Vedno so kake zapreke. Zadnja je radi potnega lista. Pa bomo razmajale nebo in zemljo, da jo dobimo semkaj. Pomagajte tudi Vi.

SALEZIJSKI BRAT JOŠKO KRAMAR

Mandalay, Indija, 11. VIII 47.

Tisočera Vam hvala za Vaše lep pismo! Zelo me veseli, da se še vedno zanimate za slovenske misijonarje in jim dajete pogum, med tem ko iz domovine prejemaajo take obupne vesti. Edino, kar me to-

laži, je, da Bog vse to vidi in dopušča v ta namen, da z njimi povečuje zaslužnje dobrim. Jaz sem izgubil enega brata, a tudi sestro so mi komunisti hoteli ustreliti, ker je njen mož zbežal na Koroško, toda ona mi piše, da je Marija Pomučnica pomagala, in jim je ušla. Za moža še sedaj ničesar ne ve. Zapustil je tri sirote, najmlajši je star dve leti.

Tu naše delo lepo napreduje. V šoli imamo že nad 400 dečkov, med tem ko jih pred vojno nismo imeli nikdar več kot 150. Notranjih gojencev imamo več kot 150, od katerih jih je 30 v strokovni šoli, ki zaenkrat obstoji samo iz dveh obrti, mizarske in krojaške. Za Božič pa dobimo tudi krojaškega mojstra in tako bomo imeli vajence tudi te stroke. Vsi ti pri nas vzgojeni obrtniki bodo potem katehisti po okoliških vaseh, podrejenih temu misijonu; ker bodo znali in izvrševali vsak svojo obrt, bo njih vzdrževanje veliko lažje. Tu se podnevi uče obrti, zvečer pa imajo dve in pol ure šole. Poleg tega imajo vsako jutro dve in pol ure katekizma. To vse traja pet let, potem pa dobi vsak svoji obrti potrebno orodje in so nameščeni na razne kraje misijona, kjer s svojo besedo, še bolj pa z zgledom pomagajo spreobračati svoje brate k sve-ti veri.

Zdaj smo v vse te namene zgradili nov šolski trakt, ki meri 22×322 čevljev in je razdeljen v dva dela. Eden je namenjen mizarski delavnici, kjer ima vsak vajenec svojo delavno mizo z vsem potrebnim orodjem, v drugem delu pa je prostor za krojače, čevljarje in tiskarje. Čakamo samo na osobje, ki naj zamašijo vrzeli v vrstah mojstrov. „Žetev je velika, delavcev pa malo“. Naš misijon ima v indij-

skih bogoslovjih že 17 mladeničev, ki se pripravljajo na duhovski stan; ko doštudirajo in pridejo semkaj, bo že lažje.

Zelo me veseli, da je misijonska misel pri Slovencih še živa, saj to najbolj priča o njihovi živi veri. Če imate priliko, prosim, priporočite me v molitev trpečim dušam, da med tem, ko delam za druge, sam ne bom zavržen.

S. KONRADINA RESNIK

Bombay, Indija, 23. XI. 1947.

Vaša oziroma naša dva gos-poda misijonarja Prebil in Jerman sta se na poti na Kitajsko dne 20. novembra oglasila tudi pri meni. Ne morete si misliti, kako sem ju bila vesela. Okrog 6 so mi telefonirali iz nadškofije, da sta tam dva misijonarja, ki vprašata, če me smeta priti obiskat, in ob sedmih sta bila že pri nas. Takoj naslednji dan sta nadaljevala pot v Kalkuto in mi je bilo zelo žal, da sta morala tako hitro naprej.

Jaz sem Vam že enkrat pisala, prav tako gg. p. Prešernu ni g. Bešterju, pa nisem od nikoder dobila odgovora, potem sem se pa bala še naprej pisati, ker so razmere tako čudne. Gotovo Vi mojega pisma niste prejeli. Danes je ravno 24 ali 25 let, kar sem šla prvič v Groblje. Koliko so mi od tedaj naprej Groblje pomenile, ve samo Bog. Sedaj pa gospodje od tam tako trpe. Srce me boli, ko o vsem tem čujem, pa Vam pomagati ne morem. V molitvah se Vas vseh vsak dan spominjam in tudi z otroci molim za Vaše namene. Uboga domovina, kdaj bo konec tega divjanja! Prirčno Vas vse pozdravljam!

SLOVENSKI MISIJONARJI VAM BODO ZELO HVALEŽNI ZA VAŠE MOLITVE IN DAROVE.

Svojim dragim in misijonom obenem pomagaš

ako svoje starše, otroke, brate, sestre, prijatelje in znance,
žive in pokojne vpišeš v

Misijonsko mašno družbo

Vsi vpisani so namreč deležni duhovnih sadov 370 svetih maš letno, ki jih
po naročilu MMD opravljajo sedaj slovenski duhovniki v Trstu.

Vpisnina, ki se plača enkrat za vselej, je za osebo: v Argentini 5 pesov, v
USA 1 dolar, v Avstriji 15 šilingov in v Italiji 200 lir.

Z zbrano vpisnino se naročajo maše MMD, morebitni preostanek pa se
porabi za misijonske akcije slovenskih lazaristov.

Če hočeš torej duhovno pomagati svojim dragim in gmotno misijonom, vpi-
ši svoje v MMD in pošlji njih imena ter vpisnino na naslov: Lenček Ladislav
CM, Basílica Nacional, Luján F.C.O., Argentina.

Kdor pa želi misijonom in dušam še bolj pomagati, naj postane nabiralec
udov MMD in naj v svojem okolju vpisuje nove ude, imena in vpisnino pa
od časa do časa pošlje na zgoraj navedeni naslov.

Misijonska mašna družba pošlje za vsakega vpisanega posebno sprejemni-
co MMD s potrdilom o prejeti vpisnini.

“KATOLIŠKI MISIJONI” so slovenski misijonski mesečnik, ki ga izdaja Mi-
sijonska družba sv. Vincencija Pavelsk. (lazaristi). — Uredništvo in uprava:
Lenček Ladislav CM, Basílica Nacional, Luján FCO, Argentina, Sud América.

Celotna naročnina: 10 argentinskih (100 čilskih) pesov, 3 USA (4 kanadske)
dolarje, 1.000 Lir, 100 šilingov. Posamezna dvojna štev. v Argentini: 2 pesa.

S CERKVENIM ODOBRENJEM